

acraactiva

La revista de l'Associació Catalana de Recursos Assistencials

Núm. 75 • 2020

ESPECIAL COVID-19

Junta Directiva:

Cinta Pascual, Pere Abelló, Ignasi Aletà, Pere Ardite, David Boleda, Francesc Brosa, Núria Butinyà, Javier Castán, Carles Escudero, Alex Gómez, Ana Medel, Maria Padró, Carolina Peña, Johnny Pradas, Ramon Ramells, Joaquim Rigau, Joan Ruich, Ma Dolors Serrano, Sílvia Vázquez i Jordi Vilardell.

Direcció General:

Montse Llopis

Direcció d'Estratègia:

Toni Andreu

Consell editorial:

Cinta Pascual, Ignasi Aletà, Pere Ardite, Carles Escudero, Ramon Ramells, Dolors Serrano, Sílvia Vázquez, Jordi Vilardell, Montse Llopis, Antoni Vidal.

Redacció i Publicitat:

Antoni Vidal i Nil Cuchí.

Fotografia:

arxiu d'ACRA

Dipòsit legal:

B-50185-2004

Edita:

ACRA, Associació Catalana de Recursos Assistencials
Calàbria, 236 - 240 (local 1)
08029 Barcelona • Tel.: 93 414 75 52
acra@acra.cat • www.acra.cat
NIF: G-58.825.811

Tots els drets reservats. Aquesta publicació no pot ser reproduïda, distribuïda, comunicada públicament o utilitzada amb finalitats comercials, ni en tot ni en part, ni registrada en, o transmesa per, un sistema de recuperació d'informació, en cap forma ni per cap mitjà, sigui mecànic, electrònic, fotocòpia, registre o qualsevol altra, ni modificada, alterada o emmagatzemada sense la prèvia autorització per escrit de l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA). ACRA no es fa responsable de les opinions de tercers emeses en qualsevol dels continguts d'aquesta publicació, ni comparteix necessàriament aquestes opinions o les dels seus col·laboradors. En el seu cas, l'ús del contingut d'aquesta publicació no substitueix en cap supòsit la consulta de la normativa vigent.

Editorial

Cinta Pascual
Presidenta d'ACRA

Hem vist una crisi sanitària sense precedents que ha acabat amb la vida de més de 16.000 persones a Catalunya, unes 46.000 a Espanya, un milió i mig arreu del món

El pitjor any de les nostres vides

L'hemeroteca és útil per veure què fèiem abans, quines coses ens preocupaven, les aspiracions que teníem, els reptes de futur... Fa un any, en un editorial com aquest censurava la inestabilitat política i la falta d'un marc estable per generar confiança en el sector, que no hi hagués pressupostos, la falta de personal, etc... Eren preocupacions lògiques, algunes de les quals han perdut gran part del seu sentit després d'un 2020 brutal, molt dolorós, el pitjor any de les nostres vides. L'impacte de la COVID-19 ha canviat la realitat on vivim. Sembla que hagi passat molt temps quan fèiem la nostra amb aparent normalitat, però només han passat nou mesos. Hem tingut temps de viure una crisi sanitària sense precedents que ha acabat amb la vida de més de 16.000 persones a Catalunya, unes 46.000 a Espanya, un milió i mig arreu del món. Darrere les xifres hi ha les persones, les famílies, un patiment que no es pot explicar si no l'has viscut. Alguns que llegiu ara aquestes línies ja sabeu del que us parlo. D'altres, no, però estic segur que podeu empatitzar amb el patiment d'un sector, el de l'atenció a la gent gran amb dependència, que ho ha donat tot i més per cuidar els més vulnerables. Sovint dic que la COVID-19 ha estat com un partit de futbol que vam haver de jugar sense conèixer les regles, sense cap mena d'equipament i contra un rival invisible que sempre s'avançava als nostres moviments. Amb el pas dels mesos, hem plantat cara i ens hem preparat per donar una resposta a l'alçada

del nostre compromís i la nostra responsabilitat. Durant la primera onada, quan la COVID-19 entrava en un centre, calien tres mesos perquè la residència quedés neta del virus. Ara, el període de temps s'ha reduït a tres setmanes. Això no és possible sense recursos materials ni coordinació sanitària, però la clau de tot han estat els equips, uns professionals que han posat en risc la seva vida per salvar els altres. Residències, centres de dia, serveis d'ajuda a domicili, teleassistència, hospitals de dia, centres sociosanitaris, SAIAR, habitatge tutelat, servei tutelat... Us mereixeu tots els aplaudiments d'aquest món, tot el reconeixement possible. És per tot això que necessitàvem fer una revista com aquesta, dedicada íntegrament a l'afectació de la COVID-19 en el sector. Parlem d'un número especial que mostra i recorda el que ha passat a través de molts testimonis: usuaris, professionals, familiars... gent de carn i ossos que han volgut explicar-nos històries que no hauríem d'oblidar mai. Hem ensenyat els pitjors moments, la primera onada, l'abandonament de les administracions, la falta de derivacions, el linxament mediàtic... I al mateix temps hem mostrat allò positiu, històries de vida, les bones experiències del sector, les cares i les paraules dels professionals que han evitat que la tragèdia fos encara més gran. Esperem que us agradi. Aviat entrarem en un any nou. El simbolisme numèric ens fa pensar que tot pot ser diferent, però encara queda un llarg camí per recórrer. Primer, la vacuna, i després la tornada a una normalitat que no sabem encara com serà, però que desitgem moltíssim. Ens mereixem viure en pau. Gràcies per fer-nos costat.

Sumari

03

Editorial

04

Què ha passat

Repàs des de març fins avui

26

Què ha fet ACRA

L'acció d'ACRA

32

Reportatge

Res tornarà a ser el mateix

36

L'entrevista

Cinta Pascual, presidenta d'ACRA

41

Bones pràctiques dels socis

Observatori de la Dependència
www.observatoriaca.cat

Unión de Entidades XARXAgran
www.xarxagran.cat

Unión de entidades para la promoción de servicios sociales de atención a personas mayores y o en situación de dependencia

VALORS D'ACRA

- ✓ TRANSPARÈNCIA
- ✓ COMPROMÍS
- ✓ DIVERSITAT
- ✓ INDEPENDÈNCIA
- ✓ RIGOR

Què ha passat

Una crisi sanitària sense precedents

La COVID-19 provoca més de 16.000 morts a Catalunya en pocs mesos, quasi bé la meitat en un sector residencial abandonat per les administracions.

El títol d'aquesta pàgina defineix de forma explícita al que s'ha enfrontat el sector de l'atenció a la gent gran aquest malaurat 2020. Tot just fa deu mesos era una situació impensable, res feia creure que podria aparèixer un virus desconegut, que en poques setmanes arribaria a casa nostra i que causaria tant dolor i sofriment.

Aquest 2020 han mort més de 16.000 persones a Catalunya per la COVID-19, el 75% de les quals majors de 74 anys, el que demostra la seva gran afectació entre les persones grans, un dels col·lectius més vulnerables. Moltes d'aquestes persones vivien a residències. Hi ha dues preguntes inevitables quan es parla de la pandèmia i les residències de gent gran. Què va fallar? S'hauria pogut evitar?

La vulnerabilitat de les persones usuàries, majors de 80 anys i amb moltes patologies prèvies, no va quedar protegida per part de les administracions encarregades de protegir-la. Durant les setmanes inicials de la primera onada de la pandèmia, el personal de les residències no va comptar amb la protecció necessària, els coneguts equips de protecció individual. No hi havia mascaretes, no hi havia

guants, no hi havia ulleres i tampoc bates de protecció. Tampoc un accés necessari als tests per diagnosticar la malaltia, unes proves PCR que van tardar moltes setmanes en arribar. Això va provocar contagis i moltes dificultats per implementar un seguit de directrius que anaven arribant a comptagotes per part de les administracions implicades. No sempre eren aplicables ni adequades.

Un informe recent d'Amnistia Internacional reconeix que es van vulnerar cinc drets: el dret a la vida, a la vida privada, a la no discriminació, a la salut i a una mort digna. Quan es diu que el sistema de salut va estar a punt de col·lapsar seria bo recordar que per a la gent gran que viu a residències sí que ho va fer.

Sense recursos ni suport, els professionals van respondre amb un esforç titànic, a dia d'avui encara no reconegut degudament. Van jugar-se literalment la vida per protegir els que no estaven sent defensats per ningú.

Amb el pas dels mesos, la situació ha canviat de manera significativa. Una coordinació sanitària efectiva i els recursos que ja tenen els centres i els seus professionals han permès reduir l'afectació per un virus que es podria derrotar quan es comenci a vacunar la població. És una de les millors notícies, potser una de les poques bones notícies del 2020.

I la segona pregunta. S'hauria pogut evitar? Des d'ACRA fa anys que demanem una coordinació sanitària, que Salut doni assistència als centres residencials. És la casa de la gent gran que no pot viure a casa seva. I així s'hauria de veure i entendre. I s'ha fet molt poc al respecte. La pandèmia hauria arribat igual, sí, i haurien mort persones, també, però segurament l'impacte podria haver estat un altre, menys dur i dolorós.

Les pàgines que venen a continuació són la narració d'uns mesos que no volem que caiguin en l'oblit.

PER QUÈ LA COVID19 HA AFECTAT TANT LES RESIDÈNCIES?

1 - Persones molt vulnerables, de més de 80 anys, amb patologies prèvies.

3 - Els professionals no disposen d'EPIS fins passades unes setmanes de l'inici de la crisi.

2 - Descoordinació a l'administració. Les residències no són considerades essencials durant unes setmanes.

4 - Fallen les derivacions hospitalàries per a molts usuaris dels centres residencials.

QUÈ HA PASSAT

Març, s'inicia el malson a les residències

La COVID19 impacta en uns centres sense recursos ni EPIS que protegeixin a usuaris i professionals. Creixen els contagis i la xifra de morts es dispara. Tanquen els centres de dia i es decreta l'estat d'alarma.

Hi ha unanimitat en assenyalar el mes de març com el moment en què esclata la crisi del coronavirus a Catalunya i al conjunt de l'estat. El sector de l'atenció a la gent gran no se'n queda al marge, al contrari. Creixen els contagis de forma exponencial a les residències i la falta de recursos accelera la mort de moltes persones usuàries. No hi ha mascaretes, no hi ha guants, no hi ha bates i no hi ha ulleres de protecció. Tampoc es fan tests i encara no es parla de les proves PCR. "És una crisi sanitària i no tenim els recursos necessaris ni el material adequat per protegir a usuaris i treballadors", resumeix Cinta Pascual, presidenta d'ACRA, en una de les moltes intervencions d'aquells dies.

Totes aquestes mancances, unides a la falta d'evidència científica de la malaltia, la vulnerabilitat de les persones usuàries i l'increment progressiu de les baixes laborals, provoquen una tempesta perfecta que es salda amb més de 360 persones mortes a finals de mes, el 50% dels centres amb positius per COVID-19 i un sector absolutament desbordat per la inoperància d'unes administracions incapaces de reaccionar davant la magnitud de la pandèmia.

Cal remuntar-se al 25 de febrer per trobar el primer cas de coronavirus a Catalunya, i només una setmana després es dona a conèixer la primera mort: una dona de 87 anys amb patologies prèvies mor a l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona. Les primeres restriccions arriben ben aviat: el 12 de març es limiten les visites a les residències i s'inicia el degoter d'instruccions, protocols i demés normatives que intenten organitzar una situació en constant canvi, però que acabaran per col·lapsar informativament un sector dedicat en cos i ànima a la salut de les persones usuàries. Quatre dies més tard, la

Generalitat anuncia el tancament, en principi provisional, dels centres de dia. No s'obriran fins mig any més tard.

El 15 de març es declara l'estat d'alarma i el confinament domiciliari. Els centres encara no són un servei essencial a ulls de l'administració, i en aquesta segona quinzena es produeix un allau de contagis a les residències, que de forma progressiva es situen en el centre de l'opinió pública, i no precisament per destacar l'actuació valenta i compromesa dels professionals sinó per carregar, molt sovint injustament, contra uns centres desprotegits. Enmig de la crisi, Pascual alerta: "el nostre personal està fent un gran exercici de responsabilitat per anar a treballar i està totalment compromès, però no tenim material per protegir-los".

ACRA pren la iniciativa i prioritza les actuacions en quatre àmbits: interlocució política, formació als professionals, esforç logístic per trobar material i una presència continuada als mitjans de comunicació que expliqui la realitat del sector assistencial, i més concretament el de les residències.

Alguns exemples. A més de reunions i contactes polítics de primer nivell per fer propostes i buscar solucions, el 20 de març presentem diversos escrits de denúncia als màxims responsables polítics dels governs català i espanyol en l'àmbit de la Salut i l'Atenció a la Dependència. Ens dirigim als consellers Chakir El Homrani i Alba Vergés, als ministres Salvador Illa i Pablo Iglesias per denunciar l'abandonament al sector, la falta de materials (EPIS) a residències, centres de dia, ajuda a domicili i teleassistència, un fet que deixa professionals i empreses en una situació d'absoluta indefensió. També reclamem la medicalització urgent i temporal de les residències per protegir a usuaris i treballadors, una mesura, aquesta última, que arribarà setmanes després.

ABANDONAMENT AL SECTOR

ACRA denuncia l'abandonament que pateix el sector als consellers El Homrani i Vergés i als ministres Iglesias i Illa, i reclama la medicalització urgent i temporal de les residències per protegir a usuaris i treballadors, una mesura, aquesta última, que arribarà setmanes després.

Prioritzem el contacte directe amb el sector i és per això que el 12 de març fem el primer webinar en col·laboració amb Salut, "Maneig a les residències de casos en investigació, probables o confirmats de coronavirus" amb l'objectiu de dotar d'eines i recursos als professionals. Aquestes formacions a distància s'estendran en els propers mesos no només a professionals sinó també a les famílies.

En col·laboració amb el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (DTASF) coordinem una primera provisió d'EPIS (el kit d'emergència) en un temps rècord per pal·liar l'absoluta falta de material que no es solucionarà fins moltes setmanes després. Les residències improvisaran materials artesanals per protegir-se i protegir la gent gran.

En un àmbit més comunicatiu, ens convertim en l'altaveu del sector. Expliquem quina és la situació real, donem veu als professionals i defensem unes empreses i entitats a qui sovint es fa responsable de la situació dels residents. En un àmbit més intern, obrirem les comunicacions d'ACRA a les entitats no associades per tal d'ajudar-les en uns moments molt difícils.

"En els primers moments d'incertesa sort en vam tenir de la creativitat i fer els nostres EPIS per poder sectoritzar i treballar intentant mantenir al màxim la normalitat. Quan parles amb un familiar i acaba la conversa dient, "i vosaltres, sobretot, cuideu-vos molt..."

Montserrat Cutal
Directora (Fundació Sant Roc)

"Fueron días de total desolación, de impotencia, de trabajar al 200%, donde la única luz era saber que tus compañeros estaban contigo y que ell@s nos necesitaban sonriendo, aun tras la mascarilla."

Alba Delgado Aguado
Auxiliar d'infermeria (Residència Anoia)

QUÈ HA PASSAT

Abril, un mes d'abandonament

Es tripliquen les UCIS per evitar el col·lapse, però la saturació hospitalària fa que es redueixin les derivacions provinents de les residències. Els professionals hi posen el coll per mantenir la salut de les persones usuàries. Salut assumeix el control de les residències en una decisió sense precedents.

Professionals fabricant-se els EPIs amb bosses d'escombraries, treballadores dormint en els centres, plantilles delmades pels contagis, famílies angoixades i una creixent falta de derivacions hospitalàries. El sector s'indigna quan la fiscalia anuncia que investigará la gestió en algunes residències, presumptament per no haver actuat correctament, però la realitat és ben diferent, amb uns professionals concentrats exclusivament a salvar el màxim número de vides. Són dies molt difícils i tothom s'arremanga: gerocultores, infermeres, metgesses, fisioterapeutes, terapeutes ocupacionals, educadors socials, psicòlegs, treballadores socials, directores, personal de manteniment, bugaderia i administració, cuiners i netejadors. I els que ens deixem. Tots donen la cara.

El sector no pot més, però treu força d'on no n'hi ha. Potser per la ràbia, potser per orgull. Per compromís i vocació de servei, també. Per una gran professionalitat. Per dignitat, això segur.

Abril marca el moment de màxima incidència a les residències, però també significa el punt d'inflexió a una situació tràgica. ACRA demana el 6 d'abril que les

administracions prenguin el control sanitari dels centres, i dos dies més tard el Departament de Salut n'assumeix les competències mentre duri l'estat d'alarma, mesura que avui encara es manté vigent. Es tracta d'una decisió política sense precedents en 40 anys d'autonomia.

Després d'un mes de pandèmia, i segons fonts oficials, a les residències catalanes han mort 1.898 persones, el 50% de les defuncions totals per COVID-19 al país. Es fa difícil saber si totes són provocades pel coronavirus per la falta d'un diagnòstic precís i per l'escassetat de les derivacions hospitalàries, un dels cavalls de batalla de la primera

onada. Sí que es deriven persones als hospitals, però tan cert és això com que les derivacions per a persones d'edat avançada i amb patologies es redueixen a mesura que es saturen els hospitals. I no són casos aïllats, és la tònica general. Potser el sistema sanitari no va arribar a col·lapsar, però per a molta gent gran sí que ho va fer.

Ha passat un mes des del blindatge a les residències, i un baròmetre d'ACRA revela que el 56% dels centres associats encara no han rebut els EPIs. Sense recursos i un equipament sanitari del que mai s'ha disposat (respiradors, oxigen, unitats de cures intensives, i tampoc metges ni infermeres més enllà d'algunes hores setmanals), els centres es bolquen en la salut i el benestar emocional dels més vulnerables. Amb les visites i les sortides restringides per l'estat d'alarma i el confinament general, es manté viva la comunicació entre usuaris i famílies mitjançant videotrucades, comunicacions diàries per correu electrònic, enfortiment de les línies telefòniques i una reorganització general del personal cap a l'atenció directa. El sector respon quan ningú respon pel sector.

ACRA reivindica dia sí i dia també que hi hagi EPIs i que l'atenció primària doni resposta als centres. La sostenibilitat econòmica del sector també preocupa, i és per això que el 28 d'abril presentem una instància al Departament de Salut per equiparar els imports de finançament de totes les places de residència assistida al nivell de les corresponents al Grau III de dependència, des de l'1 de gener de 2020. També sol·licitem l'establiment d'un mòdul sanitari específic que cobreixi les despeses imprevisibles i extraordinàries que han hagut d'assumir els

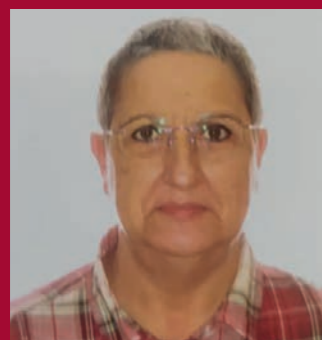
DERIVACIONS ALS HOSPITALS

Sí que es deriven persones als hospitals, però tan cert és això com que les derivacions per a persones d'edat avançada i amb patologies es redueixen a mesura que es saturen els hospitals. I no són casos aïllats, és la tònica general. Potser el sistema sanitari no va arribar a col·lapsar, però per a molta gent gran sí que ho va fer.

centres per fer front a la situació. Mesos després, fruit de l'esforç negociador, les tarifes s'igualen i el mòdul sanitari, entre d'altres demandes, és una realitat.

Tot i la gravetat de la situació, també hi ha lloc per a la cooperació. Personal d'Open Arms posa a disposició proves PCR a professionals de les residències, i s'ha de destacar la implicació de Metges Sense Fronteres, referent mundial en atenció mèdica en situacions de catàstrofe, que ofereix el seu suport i la seva experiència als equips professionals dels centres, de forma presencial i a través de webinars organitzats per ACRA.

A finals de mes, Catalunya supera els 10.000 morts. La taxa d'atur durant el primer trimestre se situa en el 10,66% i el nombre de desocupats puja en 5.800 persones fins als 411.600, segons l'EPA. El Govern d'Espanya anuncia la fi del confinament domiciliari mitjançant un pla amb quatre fases cap a una "nova normalitat" que situa a finals de juny. S'inicia la desescalada.

"A la meua vida i a la feina hi haurà un abans i un després de la pandèmia. M'ha canviat per sempre."

Teresa Malvar
Gerontòloga (Fundació Casa Asil Sant Andreu del Palomar)

"El moment més difícil va ser l'acompanyament telefònic de final de vida a les famílies. La situació els va ocasionar molta indefensió, preocupació, incertesa ja que era una situació sobtada, i moltes famílies necessitaven un comiat real i els semblava irreal fer-lo a través d'un telèfon. Malgrat tot, es mostraven agraïts per l'acompanyament. Es va fer feixuc sostenir tal quantitat d'emocions que es vivien de manera molt intensa, tenint en compte que com a professional també em trobava en una situació de dol per la pròpia situació de la COVID19."

Ivan Sánchez
Psicòleg (Residència La Ginesta)

QUÈ HA PASSAT

Maig, les residències inicien la desescalada

S'inicia la fi del confinament domiciliari i un pla per retornar els centres a una certa normalitat després de dos mesos sense treva. Algunes regions sanitàries ja permeten visites. Dur mascareta és obligatori.

La situació als centres residencials es va establint amb el pas dels dies, i sembla que la situació més crítica ha quedat enrere. El recompte diu que hi ha 11.560 positius i 3.050 decessos des de l'inici de la pandèmia. És molt aviat encara per parlar de normalitat, però l'arribada dels EPIS es generalitza, i des dels grups de treball interns d'ACRA es treballa en dues propostes per a la desescalada a les residències i als centres de dia, així com el retorn a la normalitat en l'atenció domiciliària. Les aportacions de la nostra organització tenen en compte la seguretat de tots els col·lectius implicats, així com la gran diversitat d'equipaments del sector, i les mesures socials i de protecció epidemiològica. La Generalitat aprova a finals de mes els dos plans de desescalada en residències i centres de dia que incorporen diversos criteris, recomanacions i propostes d'ACRA.

La persecució judicial segueix amb la notícia que la Fiscalia General de l'Estat obre expedient a 106 residències de Catalunya per la gestió de la COVID19.

Amb la formació presencial restringida des de mitjan març, ACRA estrena el campus virtual d'ACRA, un nou entorn d'aprenentatge digital amb dues modalitats formatives: una aula virtual amb formació en temps real (videoconferència

dins el campus) i teleformació amb formació en diferit (espais habilitats dins el campus). En poc més de mig any passaran 1.375 alumnes en 63 cursos, una mostra de la necessitat de formació que hi ha en temps de crisi.

En un àmbit de recerca, l'Observatori de la Dependència d'ACRA, en col·laboració amb l'Hospital Universitari Vall d'Hebron, anuncia un projecte pioner per analitzar el comportament de la COVID-19 entre la gent gran, pel qual demana cooperació als centres residencials.

A finals de mes es produeix una notícia molt esperada. Una bona notícia. Les residències incloses en les regions sanitàries que es troben en fase 2 (Alt Pirineu i Aran, Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre) ja poden rebre visites dels familiars.

"Em va impactar l'emoció del retrobament entre família i resident després dels mesos de confinament. En aquell moment em vaig adonar del temps transcorregut."

Yaiza Castillo
Integradora social (Can Camp Residencial)

Juny, una "nova normalitat" on res és com abans

Decau l'estat d'alarma, però la situació epidemiològica és molt fràgil. Cinta Pascual explica l'abandonament a les residències en una compareixença impactant al Congrés dels Diputats. Obren els primers centres de dia.

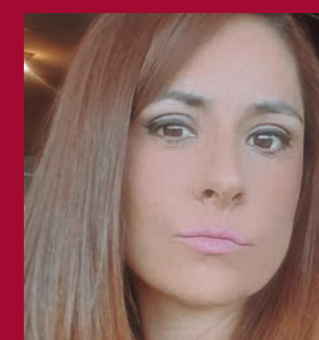
L'estat d'alarma finalitza el 21 de juny, noranta-nou dies després de la seva declaració, un fet pràcticament inèdit en democràcia. La denominada "nova normalitat" té nom propi a Catalunya, una "fase de represa" amb la qual s'han d'estendre les visites als centres, les sortides i els ingressos, però la situació no és, ni molt menys, uniforme a tot el territori.

ACRA marca l'agenda política i mediàtica amb dues accions importants: Cinta Pascual compareix davant el Congrés dels Diputats per explicar el que ha passat aquests mesos a les residències, què ha fallat i quines propostes de solució es poden dur a terme. L'impacte de la intervenció en els mitjans de comunicació és considerable i serveix per reorientar l'opinió pública. Arrela el discurs que les residències no podien fer front a una crisi sanitària perquè no disposaven dels recursos adequats. Això mateix expliquem a l'aleshores President Quim Torra, a qui es demana més coordinació sanitària i la publicació de l'increment de les tarifes al DOGC, mesures que acabaran produint-se al llarg dels propers mesos.

El 15 de juny obren els primers centres de dia autònoms després d'un tancament de tres mesos, però no serà fins al setembre que la majoria d'aquests serveis recuperaran una certa normalitat, a l'igual que l'atenció domiciliària, un dels àmbits més abandonats per l'administració.

La Generalitat anuncia un ajut als treballadors de les residències per la seva implicació durant la COVID19, iniciativa única a Espanya, però que aviat es revela insuficient. La mesura només contempla el pagament d'un import extraordinari a determinades categories professionals d'atenció directa, un fet que indigna el sector. ACRA presenta una instància reclamant el pagament per a tot el personal, sense excepcions.

A finals de mes es donen a conèixer noves dades. Des de l'1 de març han mort a Catalunya 12.550 persones amb COVID19. Tot i la baixada de contagis i de l'índex de brot, la situació al país és fràgil. La mobilitat territorial i la falta de protecció en alguns entorns provoquen nous brots, una de les constants en els següents mesos. El primer de tots arriba al Segrià i obliga a confinar la comarca.

"Sentí miedo, incertidumbre y muchísima responsabilidad por algo que desconocíamos y nadie nos explicó."

Mari Carmen Mena
Directora (Residència Villa Mena)

QUÈ HA PASSAT

Juliol, un virus que no marxa amb la calor

Confinaments perimetrals i mesures especials a diversos punts del territori. Els centres de dia interrompen de nou la seva activitat. El 60% de les residències suspèn l'actuació de la Generalitat durant la pandèmia.

L'increment important de positius fa que el Govern confini perimetralment el Segrià a partir del 4 de juliol, i dues setmanes més tard endurirà les mesures a Lleida i altres municipis de la comarca. A mitjan mes es restringeix l'activitat social a Barcelona i s'adopten mesures especials a una quinzena més de municipis, la majoria corresponents a l'àrea metropolitana de la capital. Per garantir la seguretat dels usuaris i dels professionals s'acaba estenent a totes les residències del país la suspensió de les sortides a l'exterior, excepte les superiors a tres setmanes. Les visites es mantenen perquè es consideren essencials per a la salut emocional de les persones usuàries i les seves famílies, i moltes es fan a l'exterior dels centres aprofitant el bon temps.

La cara més negativa són els 911 centres de dia catalans que han de suspendre una activitat que ja no recuperaran fins al mes de setembre, confirmant de nou que aquest servei és una de les baules més febles del sector.

Un estudi de l'Hospital Universitari de La Vall d'Hebron realitzat a 6.000 usuaris de 69 centres residencials conclou que el 70% dels contagiats en els centres són asimptomàtics. Aquests resultats evidencien la necessitat d'establir nous protocols per controlar millor la infecció a les residències.

La Generalitat presenta el Pla de contingència de protecció de les residències de gent gran per a la tardor amb una inversió de 96 milions d'euros. Els centres hauran de disposar d'un total de 3.200 places lliures d'ocupació per millorar la seva capacitat de resposta mitjançant noves mesures de sectorització immediata, l'aïllament davant de casos probables o confirmats i l'atenció d'usuaris asimptomàtics positius o amb curs lleu de la malaltia provinents d'altres centres.

Des d'ACRA reclamem un "Pla econòmic de suport al sector privat" que passi per la sostenibilitat d'unes residències i uns centres de dia greument afectats per la prohibició de realitzar nous ingressos mitjançant el pagament de les places privades buides durant la pandèmia.

Una enquesta entre els associats revela que el 60% de les residències suspèn l'actuació de l'administració durant la pandèmia i que el 86,3% considera insuficients els recursos destinats per les administracions públiques. El 92,7% denuncia que han faltat equips de protecció i tests pel personal.

"La gestió dels departaments va ser un desastre. Ningú va pensar en protegir les residències i que la gent gran eren les persones més vulnerables. Es va trigar un temps injustificable a donar resposta i s'ha pagat un preu molt alt."

Soraya Real
Directora (Residència Nostra Senyora del Remei)

Agost, llancem la campanya "Estem preparats"

La preparació del sector contrasta amb l'increment de contagis al carrer, que obliga la Generalitat a prendre mesures extraordinàries. Expliquem a les famílies dels usuaris com els afecta la COVID-19 i que les residències són segures.

Prenem de nou la iniciativa amb "Estem preparats", una campanya per donar a conèixer a la població la tasca professional que desenvolupen els serveis i les residències d'atenció a la gent gran. ACRA mostra com s'han adaptat els professionals per gestionar la pandèmia i la nova realitat de la situació viscuda a través dels testimonis de les treballadores i els treballadors, dels mateixos usuaris i dels familiars.

Volem reflectir una imatge diferent i més ajustada a la realitat de les residències, una imatge positiva i que transmeti confiança perquè el sector ha sabut transformar-se per superar situacions tan extremes com la viscuda els darrers mesos.

Els centres disposen d'EPI, capacitat de sectorització i aïllament, més evidència científica i una experiència acumulada que permet una major capacitat de maniobra. No obstant això, la realitat del carrer és ben diferent: la corba de contagis augmenta i el risc de rebrot supera de llarg el llindar dels 100 punts, a partir del qual es considera un risc alt. Des de Salut Pública es decideix suspendre les visites i els nous ingressos allà on el risc de rebrot superi els 75 punts, una mesura que afecta el 60% de les residències del país.

Combinem la presència mediàtica amb la transparència i la proximitat. En aquest sentit s'han d'entendre els webinars als familiars dels centres residencials associats, dirigits pel Dr. Toni Andreu, que explica com afecta la COVID-19 a la gent gran i perquè els centres són llocs segurs.

Dues notícies marcaran la segona quinzena d'agost. Per una banda, entren en vigor noves mesures extraordinàries a tot Catalunya per contenir els contagis, amb la suspensió de les activitats d'oci nocturn i el tancament de restaurants a partir de la una de la nit. De l'altra, la publicació del Pla Sectorial per a residències, el document que esdevindrà la referència pels centres al llarg dels propers mesos, que seran molt difícils.

"Després de tot el caos, l'estrès, la tristesa, la impotència, les llàgrimes... havíem de continuar perquè la majoria de residents havien resistit i, si ells van poder, per què nosaltres no? Aquest va ser el meu objectiu: resistir, lluitar i, tant de bo, guanyar."

Sirley Blanco
Infermera (Fundació Casa Asil Sant Andreu del Palomar)

QUÈ HA PASSAT

Setembre, tres mil milions anuals en dependència

ACRA demana doblar el pressupost anual de la Generalitat per convertir aquest àmbit en el quart pilar de l'estat de benestar. Els contagis a les residències es situen en el 0,6% quan al juny significaven el 30%.

"Estem capacitats per implementar un nou model millor i més eficient? Sí. Estem disposats a pagar-lo? Aquesta és la qüestió. La solució només pot passar per dotar al sistema de més recursos. I per això és necessària la consciència social". Són paraules de Cinta Pascual al Parlament de Catalunya durant la intervenció davant la Comissió d'Investigació sobre la Gestió de les Residències per a Gent Gran.

Davant una crisi sanitària sense precedents, el sector respon amb professionalitat, però la COVID19 fa evident la manca de finançament i de coordinació entre departaments. És per això que la presidenta d'ACRA demana doblar el finançament anual en atenció a la dependència fins als 3.000 milions d'euros, a més de garantir la coordinació sanitària entre residències i atenció primària per afrontar quin model es vol pels propers anys en una societat en procés de sobre envelliment.

A mitjan setembre, hi ha 300 positius a les residències, un 0,6% de la població total, quan al juliol el contagi era del 30% del total de residents. L'esforç titànic dels centres i els professionals, per tant, sorgeix efecte, però cal enfortir la prevenció i realitzar més proves PCR per evitar nous brots.

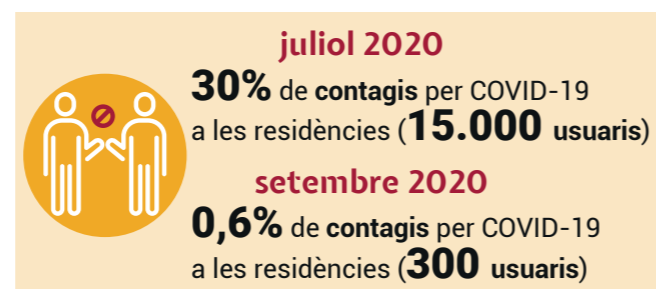
El país també conté la corba epidemiològica per afrontar amb garanties el retorn a l'escola, però la situació de risc alt

és evident. Salut desvincula l'índex de rebrot per fer visites i el vincula al tipus de residències. Les considerades verdes (sense positius de COVID19) i les taronges (amb positius, però amb capacitat per aïllar-los) poden fer-ne i això abasta el 95% dels centres del país. Al mateix temps, es reobren les sortides i els ingressos.

Es publica la convocatòria d'ajut directe als professionals per la tasca realitzada durant la COVID19, i el Departament d'Afers Socials s'endarrereix amb la facturació extraordinària a residències i centres de dia, situació que no es normalitzarà fins a finals de novembre, provocant problemes de tresoreria a moltes empreses i entitats.

Els centres de dia reobren l'activitat i es regeixen pel document de "Mesures i recomanacions en fase de represa per la COVID-19 dels serveis de centre de dia per a gent gran (DTASF)", en el qual hi participa ACRA. La situació, però, varia molt en funció del tipus d'establiment. Segons un baròmetre d'ACRA, el 91% dels centres de dia autònoms té obert, però només el 3% dels centres de dia vinculats a una residència funcionen amb normalitat.

LA DADA

Octubre, arriba la segona onada

La preparació del sector contrasta amb l'increment de contagis al carrer, que obliga la Generalitat a prendre mesures extraordinàries. Expliquem a les famílies dels usuaris com els afecta la COVID-19 i que les residències són segures.

L'increment progressiu del risc de rebrot a Catalunya, unit a l'elevat número d'hospitalitzacions i d'ocupació de llits d'UCI provoca que el Govern d'Espanya decreti un nou estat d'alarma a partir del 25 d'octubre. És l'arribada de la segona onada, que si bé es presenta amb una societat i un sistema de salut més preparats i conscienciats per assumir el repte, també topa amb un major cansament dels professionals.

Catalunya supera els 1.000 punts de l'índex de rebrot a finals de mes, quan la Generalitat decreta un toc de queda nocturn i un confinament perimetral, a més del tancament de bars, restaurants i altres establiments comercials.

L'increment dels contagis a les residències també és un fet, però sense la virulència de mesos anteriors. Els equips estan preparats perquè disposen de recursos materials, coneixen l'afectació del virus entre els residents, poden sectoritzar i aïllar, i quan això no és possible hi ha una xarxa de derivació segura a d'altres centres. Tot i això, els casos positius superen els 1.200 i arriben a xifres de principis de maig, amb un progressiu increment d'hospitalitzats i de defuncions.

Des d'ACRA insistim en la necessitat dels cribatges amb proves PCR, una prevista en el Pla Sectorial amb una periodicitat quinzenal entre el personal dels centres, per prevenir rebrotos en els centres residencials. Aquesta situació és lluny de produir-se de forma massiva, tot i l'increment progressiu de proves que es realitzen. A mitjan mes, apareix una nova possibilitat: els tests d'antígens, d'una efectivitat no tan àmplia com la de les proves PCR, però de resultats immediats i de fàcil autogestió per part dels centres.

Tot i el manteniment estricte de la facturació ordinària, l'endarreriment constant dels pagaments de les places lliures d'ocupació, els sobrecostos de la COVID19 i les places buides segueixen provocant tensions a les empreses i les entitats. El 75% dels centres de dia associats a ACRA, per exemple, es consideren molt afectats per la situació d'impagaments. A més, el 97% dels centres té places lliures, una situació especialment complicada pels que són privats i que no reben la compensació per la plaça buida.

"Los reencuentros con las familias fue para mí y aún es lo más emotivo. A pesar de no poderse besar o abrazar, las palabras y las miradas se disfrutaban intensamente."

Ana María Sánchez
Recepcionista (Residència la Ginesta)

"Els residents han demostrat ser veritables herois i heroïnes. Hem passat d'un model centrat en la persona a un model centrat en el virus i això, com a professionals, ens ha impactat"

Mireia Gombau
Educadora social (L'Onada Tortosa)

QUÈ HA PASSAT

Novembre, la pandèmia remet i pugen les tarifes

S'incrementa el grau II en residència assistida i en centres de dia, es firma el conveni per utilitzar l'ECAP i els professionals del sector reben el Premi ACRA 2020 per la seva actuació durant la pandèmia.

El toc de queda nocturn i el confinament perimetral són suficients per doblegar la corba de contagis i que la segona onada de la pandèmia es doni per controlada a mitjan novembre, quan el Govern anuncia un nou pla de desescalada amb quatre fases condicionades a l'evolució de la situació epidemiològica. Les residències poden fer ingressos i visites de familiars, però les sortides queden restringides als usuaris autònoms. La reducció de positius és constant i també s'estabilitzen els decessos, però la impressió general és de preocupació perquè quan la COVID-19 entra en un centre provoca una afectació molt gran. "Necessitem tests d'antígens, cribratges setmanals als professionals per anticipar-nos al virus i mantenir els centres lliures de COVID", explica Cinta Pascual, petició que es realitza al Govern en diverses reunions al màxim nivell, però que inexplicablement no té el recorregut desitjat.

Sí que s'assoleix un increment de la tarifa del grau II en residència assistida, que passa a equiparar-se a la de grau III. És una millora important emmarcada en les negociacions que ACRA manté amb el Govern des de fa mesos, però ni molt menys suficient. L'objectiu és un marc tarifari estable pels propers anys que doni seguretat i confiança a un sector tocat per la crisi sanitària i que també nota la dificultat d'omplir les places lliures. Els centres de dia també veuen millorada la seva situació amb una pujada del 5%.

També s'ha de destacar la firma del conveni perquè els professionals sanitaris de residències tinguin accés a la història clínica electrònica dels residents. La instal·lació de l'ECAP és una reivindicació històrica d'ACRA i una demanda constant a la Generalitat al llarg de totes les reunions d'aquests últims mesos. La coordinació sanitària és imprescindible no només per combatre la COVID-19 de forma eficient sinó per incrementar la qualitat assistencial i sanitària a les residències.

A finals de mes reconeixem els treballadors i les treballadores del sector amb el Premi ACRA 2020 per la seva gran tasca durant la pandèmia, guardó que recullen dues representants en una cerimònia emotiva, realitzada a distància. Metges sense Fronteres s'emporta un reconeixement especial pel suport a les residències durant la primera onada.

Per altra banda, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies es reorganitza amb la sortida d'en Josep Ginesta, Secretari General, i d'en Francesc Iglesias, Secretari d'Afers Socials, que són substituïts per l'Oriol Amorós i la Marta Cassany, respectivament.

"Tots vam donar el 200%. La comunicació amb l'equip i les famílies va ser clau."

Javier Rodríguez

Adjunt a direcció (Residència Mas Piteu i Residència Mas d'Anglí – Aditnalta Promocions)

Desembre, unes Festes de Nadal diferents

Govern i sector pacten unes sortides dels residents d'un mínim de tres dies amb aïllaments i proves PCR per garantir la seguretat i la salut de tothom. Una dona de 90 anys del Regne Unit, primera persona al món en rebre una vacuna contra la COVID-19.

La incertesa que envolta la pandèmia al llarg de tots aquests mesos es trasllada al desembre a la celebració de les festes nadalenques. El Govern publica un Pla de Nadal a principis de mes no acordat amb el sector i que preveu, entre d'altres mesures, que les residències permetin "la sortida de les persones residents per trobades amb els familiars als domicilis especialment en els dies 24, 25, 26 i 31 de desembre i l'1, el 5 i el 6 de gener". Aquesta possibilitat molesta el sector, que considera un risc molt elevat que les persones grans vagin a fer dinars familiars per Nadal i al cap d'unes hores tornin al centre, ja que no es podria saber si han estat infectades fins al cap d'uns dies, i això suposaria "un risc inassumible" per a la resta d'usuaris i professionals.

Des d'ACRA es demana als socis per la idoneïtat de les sortides d'un dia dels residents i el 63% s'hi mostra disconforme, segons un baròmetre realitzat a més de dues-centes residències. El sentiment majoritari és el de garantir la salut i la seguretat de totes les persones, tant les que surten com les que no ho fan, ja sigui perquè no volen o perquè la seva dependència ho fa impossible.

Després d'una reunió amb el sector, s'acorden les sortides dels residents durant el període nadalenc per un mínim de tres dies, amb un aïllament posterior a la tornada al centre. Els controls amb prova PCR completen un protocol que garanteix els drets i els deures de totes les persones que viuen a l'entorn comunitari residencial.

La situació epidemiològica es manté constant a principis de mes, però no millora prou com per avançar en el pla de desescalada previst pel Govern. La millor notícia arriba des del Regne Unit, on una senyora de 90 anys es converteix en la primera persona en rebre una de les vacunes aprovades per lluitar contra la COVID-19. Es tracta d'una jornada històrica i també simbòlica a l'administrar la primera vacuna a una persona d'edat avançada, precisament el col·lectiu més afectat per la pandèmia.

"Tot i no tenir cap cas, la por sempre ha estat voltant, i davant de cada prova de control tot l'equip vivia els dies, fins al resultat, amb una silenciosa inquietud. A l'inici era com enfrontar-se a un gran monstre, desconegut i, a més a més, invisible, amb una espasa de fusta petita; ja que llavors no teníem més que un estoc de material petit per a dues persones."

Judit Martín Hernández

Directora/RHS/Infermera (Residència Las Violetas)

QUÈ HA PASSAT

Una aproximació a la COVID-19

Què és?

La COVID-19 és la malaltia infecciosa causada pel coronavirus que s'ha descobert recentment. Tant aquest nou virus com la malaltia que provoca eren desconeguts fins que va esclatar el brot a Wuhan (Xina) el desembre del 2019. Actualment, la COVID-19 és una pandèmia que afecta molts països de tot el món.

Quins són els símptomes?

Els símptomes més habituals de la COVID-19 són la febre, la tos seca i el cansament. D'altres símptomes menys freqüents són els dolors i les molèsties, la congestió nasal, el mal de cap, la conjuntivitis, el mal de coll, la diarrea, la pèrdua del gust o de l'olfacte i les erupcions cutànies o canvis de color en els dits de les mans o els peus. Aquests símptomes acostumen a ser lleus i comencen gradualment.

Com es transmet?

Una persona pot contraure la COVID-19 pel contacte amb una altra que estigui infectada pel virus. La malaltia es propaga principalment de persona a persona mitjançant les gotícules que surten propulsades del nas o la boca d'una persona infectada al tossir, esternudar o parlar. Una persona pot contraure la COVID-19 si inhala les gotícules procedents d'una persona infectada pel virus. Cal mantenir, com a mínim, un metre de distància respecte els altres. Aquestes gotícules poden caure sobre els objectes o superfícies que rodegen les persones. Per això és important rentar-se les mans freqüentment amb aigua i sabó o amb un desinfectant a base d'alcohol.

Com es pot prevenir?

Practicar la higiene respiratòria i de les mans sempre és important i és la millor manera de protegir-se a si mateix i als altres. Quan sigui possible, mantingueu com a mínim un metre de distància entre vostè i els altres. Això és especialment important si esteu al costat d'algú que estigui tossint o esternudant. Atès que és possible que algunes persones infectades encara no presentin símptomes o que els seus símptomes siguin lleus, convé que mantingueu una distància física amb totes les persones en una zona on circuli el virus de la COVID-19.

I les vacunes?

Cap medicament ha demostrat fins ara que pugui prevenir o curar aquesta malaltia. La OMS no recomana automedicar-se amb cap fàrmac, inclosos els antibiòtics, per prevenir o curar la COVID-19. No obstant això, hi ha diversos assajos clínics en marxa que podrien acabar amb l'obtenció d'una vacuna efectiva per curar aquesta malaltia.

Per què afecta la gent gran?

Tot i que tothom està en risc de contraure la COVID-19, la gent gran té una major probabilitat d'emmalaltir greument si s'infecta. Els majors de 80 anys moren en un percentatge cinc cops superior a la mitja. L'informe de les Nacions Unides "L'impacte de la COVID-19 en les persones grans" creu que es pot deure a patologies subjacents que afecten al 66% de la gent gran de més de 70 anys.

Font: Organització Mundial de la Salut (OMS)

"El treball en equip ha permès fer front a la pandèmia i mantenir un estat emocional equilibrat per donar un bon servei. La relació amb les famílies també ha estat clau per generar confiança i donar benestar als residents."

Joan González Hernández
Responsable Higienic Sanitari (Residència Llar d'Argentona)

OPINIÓ - DR. TONI ANDREU (DIRECTOR D'ESTRATÈGIA D'ACRA)

La importància de la vacunació

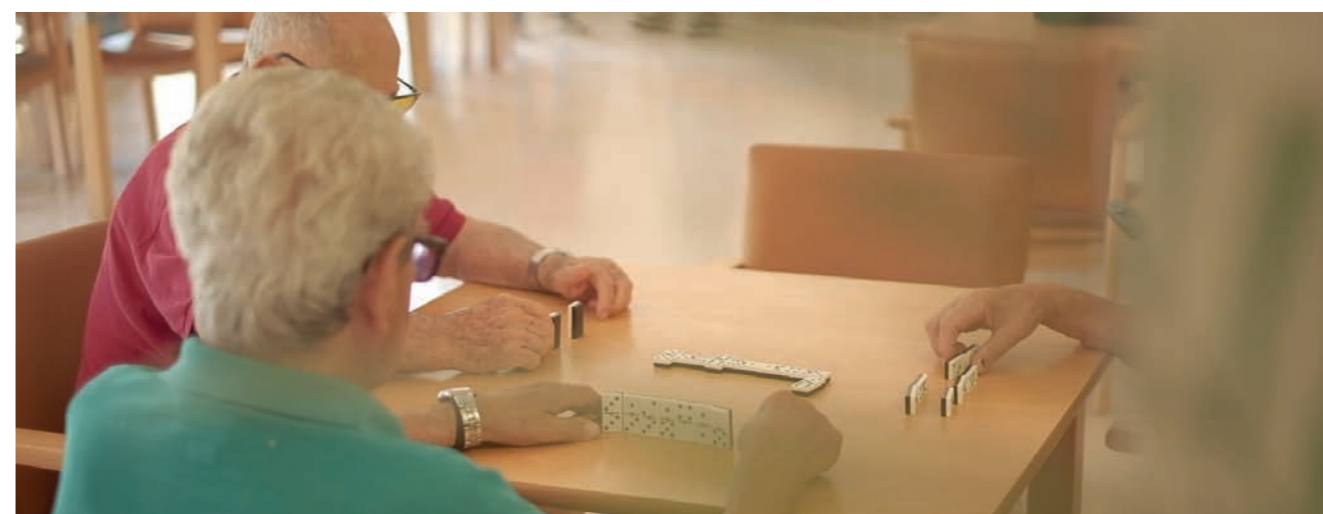
Els mitjans de comunicació van mostrar fa pocs dies la primera persona al Regne Unit a qui se li administrava la vacuna contra la COVID-19 fora dels assajos clínics. La Margaret Keenan, una senyora de 90 anys, va ser l'escollida i davant les càmeres de televisió va mostrar el seu agraïment i confiança per tot el que això significava en una jornada tan simbòlica com històrica.

La vacuna, o millor dit, les vacunes arribaran a casa nostra durant el primer trimestre del 2021. Seran vacunes aprovades per l'Agència Europea del Medicament, és a dir, que hauran superat totes les proves necessàries i imprescindibles per a la seva administració en massa entre la població. Parlem de procediments segurs i fiables, avalats per organismes independents, i dels quals hem de confiar plenament.

Les persones usuàries de les residències i els seus professionals seran els primers en rebre la vacunació.

És important que tots i totes us hi sumeu des del convenciment i la responsabilitat per protegir un col·lectiu molt vulnerable. És un dret i un deure col·lectiu que tenim tots com a ciutadans responsables.

Obtenir la vacuna no significa que haguem de baixar la guàrdia, al contrari. Encara ens queden mesos molt durs i difícils on les mesures de prevenció que ja coneixem seran les millors aliades per protegir-nos. Amb la cooperació de totes i tots ens en sortirem!

"Los servicios de SAD no tuvimos medios de protección adecuados ni reconocimiento por la labor realizada durante la pandemia."

Esther Sánchez Raja
Directora (ASAD)

QUÈ HA PASSAT

Tres històries de vida per explicar una pandèmia

Parlem amb testimonis directes que han passat la COVID-19 o que han patit els efectes del confinament. El 83% de les morts per aquesta malaltia corresponen a persones majors de 74 anys.

"Recordo que un dia van posar-nos el palet aquell al nas i ens vam haver de quedar a l'habitació. Estava tipa de quedar-me tancada, però millor allà que en un hospital o en una caixa". Són les paraules d'Àngela Nieto, usuària del centre Mas Piteu, però podrien ser les de qualsevol altra persona que hagi passat la pandèmia en una residència. Resumeixen la sensació de cansament, de trencament de la normalitat i d'aïllament forçós, però també de capacitat de sacrifici i d'empatia envers els altres. La mateixa usuària destaca la gran tasca dels professionals, un sentiment de gratitud unànime entre els protagonistes del reportatge següent.

A dia d'avui han mort més de 7.500 persones que vivien a residències, un 46% del total de decessos provocats per la COVID-19 a Catalunya. L'afectació més gran es va produir durant la primera onada, quan centenars de centres van patir contagis entre els treballadors i els usuaris, com fou el cas de la Residència Francesca Roig. Allà hi viu la Isabel Patanás, que va passar la malaltia de forma molt lleu, "com un constipat amb una mica de tos", però no així les conseqüències. "No oblidaré mai perdre, d'un dia per l'altre, a les companyes que tenia al costat", explica afligida. En aquest centre hi van morir vint-i-dues persones, però des de l'abril no han tingut cap més brot. "És una situació molt cruel i necessitem que la gent del carrer se'n adoni, que tinguin

més coneixement, que facin bé les coses, amb precaució", i també alerta als polítics i als mitjans de comunicació perquè expliquin la situació "amb més claredat". Té 85 anys i corda per estona. Agraeix el treball i l'actitud de l'equip professional del centre i es manté molt activa. La seva vitalitat i un nucli familiar molt ferm l'empenyen endavant. "Un cop a la setmana em ve a veure el meu fill, saps? I sovint fem videotrucades. Cada matí, quan em llevo veig les fotos dels meus nets i penso que el dia només pot anar a millor", explica emocionada.

Isabel Patanás, a la dreta, cosint amb dues usuàries més.

Hi ha coincidència en assenyalar que la segona onada no ha tingut la mateixa afectació que la primera. Les dades així ho corroboren, però les persones no són números i darrere de cadascuna hi ha una història per explicar. Com la de la Maite Arbós, usuària de la Residència Santa Berta de Caldes d'Estrac, una de les tantes persones que superen la COVID19

Esther Pleguezuelos amb els seus pares.

sense cap símptoma. Es calcula que el 70% de les persones infectades a les residències són asimptomàtiques. "Em van derivar a un altre centre per seguretat i allà he estat un mes ben atesa, però em sentia molt sola. De tant en tant ens cridàvem amb les companyes d'una habitació a l'altra, però no era suficient". Per sort, ja ha tornat al seu centre, amb la gent que l'estima i les seves coses: té Nintendo, mòbil d'última generació, la tauleta, el whatsapp i les seves plantes. "Abans de marxar vaig dir com les havien de cuidar, poca aigua, sobretot. Patia una mica, però ho han fet molt bé", diu enriolada des de l'altra punta del telèfon, i afegeix que quan acabi tot això vol conèixer els seus dos besnets, de cinc i vuit mesos. "Quines ganes de veure'ls!"

No tothom pot participar en aquest reportatge. Hi ha moltes persones que no poden explicar la seva situació, persones amb Alzheimer i altres demències. És per això que la veu de les famílies és important. En serveixi de mostra el cas de l'Esther Pleguezuelos, que a mitjan març es va trobar que el centre de dia dels seus pares havia de tancar, una situació

que va fer que ella i dos germans assumissin les activitats de la vida diària dels pares. Les noves tecnologies utilitzades amb criteri i l'orientació professional els van ser de gran ajuda. "No pensàvem que seria per tant de temps, però des del centre la Llar Fundació van donar-nos suport emocional i pautes per fer activitats d'estimulació a casa amb els pares", explica l'Esther. Reconeix que no ha estat fàcil perquè el confinament ha provocat que els pares estiguessin més estressats, que fos difícil mantenir els horaris, i és per això que agraeix l'acompanyament psicològic per superar moments durs que no estaven preparats per afrontar.

"Som tres germans molt diferents i han fet l'esforç de parlar-nos com una família, amb respecte i empatia. Ens han ajudat a unir-nos com a germans. Tenir uns professionals al costat ens ha ajudat a veure la situació dels pares amb més perspectiva", afegeix.

Maite Arbós amb les plantes que té en el centre.

"Parlem en passat, però tinc la percepció que continuem en un bucle, com si el març del 2020 s'anés perllongant. La màxima urgència era i és detectar possibles necessitats no cobertes de les persones usuàries, transmetre'ls proximitat i proporcionar-los una mica de calidesa i humanitat. Teletreballant des de casa, visualitzo els companys i companyes donant el 100%, i n'estic molt orgullosa."

Meritxell March Averós

Coordinadora de Zona Tunstall Televida, Lleida

"Va ser emocionant la resposta i la solidaritat dels veïns, associacions locals i la parròquia, que ens van confeccionar EPis i van aportar material quan les administracions encara no ho feien."

Milagros Lira

Gerocultora (Residència Virgen de la Puerta)

QUÈ HA PASSAT

Un dèficit estructural que amenaça la qualitat del sector

La manca de personal s'agreuja durant la pandèmia en un àmbit que no pot competir amb les condicions laborals del sistema públic de Salut. Gerocultores i, sobretot, infermeres són els perfils més demandats

Un dels pilars de l'atenció de qualitat és tenir personal qualificat. Més evident, impossible. Fer-ho realitat ja són figures d'un altre paner, perquè al sector d'atenció a la gent gran cada vegada li costa més retenir-lo. Els motius són diversos i la irrupció de la COVID-19 ha agreujat un problema que ja era estructural. En un baròmetre del 2018 realitzat entre els associats d'ACRA, el 99% de les residències van respondre que tenien dificultats per trobar personal, sent els perfils de gerocultora i el d'infermera els més demandats.

Durant les pitjors setmanes de la COVID19, i segons dades oficials de la Generalitat de Catalunya, les residències van triplicar percentualment el número de baixes de personal respecte les del sistema públic de salut. No és casualitat, ni falta de compromís. Eren dues realitats ben diferents. A les residències, els equips de professionals s'enfrontaven a una crisi sanitària, literalment, a cara descoberta, sense equips de protecció individual davant un virus molt contagiós i que causava estralls entre les persones grans més vulnerables. Quasi bé 6.000 treballadores i treballadors contagiats, en quarantena. Molts centres van reajustar les plantilles i realitzar un esforç immens per preservar la salut dels usuaris.

La situació ha canviat molt amb el pas dels mesos. Més protecció, més evidència científica, un maneig expert dels protocols... Tot faria pensar que la situació ha estat superada, però el problema segueix present. Ara hi ha més coordinació sanitària amb atenció primària, però què passarà quan la pandèmia remeti? ACRA ja ha apuntat que una possible solució seria que el sistema de salut assumís de forma pública l'atenció sanitària en els centres, perquè són els centres la casa de la persona gran amb dependència.

Les infermeres són el perfil més demandat. Les empreses ho saben i fan mans i mànigues per retenir-les, fins i tot pagant més del que marca un conveni desfasat. Patronals i sindicats coincideixen que les condicions salarials fixades pel conveni marc estatal de la dependència no són les més indicades per retenir el talent d'un sector que busca prestigiar-se i que ofereix una qualitat en el servei molt superior al preu que oferta. És un peix que es mossega la cua. Perquè hi hagi millors sous cal un millor conveni, i perquè hi hagi un millor conveni és imprescindible que les administracions, principals proveïdores del sector, incrementin les tarifes públiques. Si bé és veritat que el grau II s'ha equiparat al grau III aquest 2020, també és cert que els 1.869,41 € del grau III són el mateix import públic que fa deu anys.

LA DADA

El percentatge de baixes de personal a les residències a la primera onada va ser el triple que al sistema públic de salut.

Per altra banda, des d'ACRA proposarem al Govern d'Espanya la contractació en origen de 1.000 infermeres pel sector. L'objectiu és poder comptar amb professionals que puguin treballar en els centres associats i a la resta del sector. Recentment, el Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones ha obert la possibilitat de realitzar una nova previsió de llocs de treball a cobrir pel procediment de la gestió col·lectiva de contractacions en origen i de previsió de visats per a la recerca de feina per a determinades ocupacions i àmbits. Aquest procediment no estava operatiu des del 2012. Com bé recordareu, ACRA va utilitzar-lo en el passat per fer contractacions en origen pels nostres associats.

En qualsevol cas, es tracta d'un procediment complex i que requerirà de temps per fer-se efectiu.

PROFESSIONALS QUE EMIGREN

Les administracions fan plans, decrets, habilitacions de personal i altres mesures que no resolen una mancança estructural. El personal se'n va. No ja del sector, que també, sinó del país. El cas de les infermeres és el més evident. A Catalunya n'hi ha 45.809, segons el Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB). Altres fonts del sector calculen que en calen 23.000 més per dotar correctament a hospitals i residències, entre d'altres serveis. L'alta pressió assistencial i les condicions laborals han comportat que moltes professionals hagin emigrat a la recerca d'un reconeixement que aquí, malauradament, encara està pendent.

"Hi va haver una dedicació 24/7 per superar una situació extraordinària que sense un equip meravellós i vocacional no hagués estat possible. Gràcies equip!"

Cristina Santana

Tècnica de Comunicació (FIATC Residències)

"Com a responsable de Recursos Humans del meu grup vaig acudir a un centre per ajudar on fes falta: tasques de neteja i desinfecció, cuina, gestió i direcció, etc. tot suport era vàlid. Vaig estar confinada i allunyada de la meua família per ser gent de risc i dormia a casa del director del centre durant un mes mentre treballàvem de 8 h a 23 h cada dia. Una gran experiència personal i vital molt difícil d'oblidar."

Helena Puchol Surià

Responsable de Recursos Humans (Residència i Centre de Dia Les Oliveres)

QUÈ HA PASSAT

“Són uns grans professionals”

Les famílies reconeixen la gran tasca de les residències i altres recursos assistencials durant la pandèmia. La gestió i l'atenció als usuaris són els aspectes més ben valorats.

“Són uns grans professionals del primer a l'últim. La direcció, les treballadores, les que freguen, els de la roba... M'emocionava veient com cuidaven la mare. Els posaria més d'un 10”. Són paraules de la Dolors Iglesias, un agraïment sincer pel tracte que ha rebut la seva mare en un centre residencial. I això ve a tomb perquè els familiars de les persones usuàries dels serveis assistencials han aprovat de forma majoritària i significativa l'actuació realitzada durant la pandèmia de la COVID-19. En una enquesta realitzada per ACRA, els familiars puntuen amb un 8 sobre 10 la gestió del servei des de l'inici de la crisi sanitària, i amb un 8,1 sobre 10 l'atenció als usuaris durant aquests mesos.

La bona atenció rebuda, la implicació de tot el personal, la bona comunicació amb les residències i l'esforç realitzat per tots els professionals són alguns dels ítems que més destaquen els familiars respecte l'actuació de les residències. L'Anna Maria Cornet té la seva mare en un centre i ens ha explicat el seu testimoni, de les difícils setmanes inicials, “aquella angoixa perquè no sabíem gran cosa, però després ens van passar un vídeo explicant-nos la situació i ens hem anat comunicant a distància, mitjançant un bloc i amb videotrucades. Ara venim els dijous, un cop a la setmana, i la veritat és que crec que ho han fet molt bé”.

Al llarg de tot el 2020 s'han viscut moments difícils, de gran incertesa. A principis d'estiu va existir la possibilitat que els usuaris de les residències poguessin retornar voluntàriament a casa, una opció que tot i estar damunt de la taula, la gran majoria va declinar. “Des del punt de vista de la COVID19 i els tractaments, la residència és on la mare podia estar millor cuidada”, explica en Paco Carretero.

L'afectació als principals serveis assistencials

Residències: són el servei assistencial més afectat per la pandèmia i ocupen l'atenció política, mediàtica i social durant la primera onada. No hi ha EPIS, recursos materials ni derivacions hospitalàries suficients. El 46% de les morts totals de COVID-19 a Catalunya són a residències, que pateixen milers de baixes

entre els treballadors. Salut s'ha de fer càrrec de la gestió competencial d'uns centres que amb el pas dels mesos aprenen a treballar en petites unitats de convivència, a sectoritzar i aïllar correctament.

Centres de dia: un servei estratègic i proper, essencial per a la socialització, i que de cop i volta ha de tancar les portes. Quinze mil usuaris tornen a casa i deixen de gaudir dels 911 equipaments que els garanteixen el manteniment de les seves capacitats físiques i cognitives. Molts centres es reinventen i ofereixen serveis a domicili i mitjançant les noves tecnologies. La reobertura es produeix de forma majoritària al setembre, tot i que es limita als centres de dia autònoms, mentre que els integrats a una residència tenen moltes dificultats per recuperar una activitat que passa a ser molt més individual. La manca d'activitat i el retard en els pagaments extraordinaris derivats per la COVID-19 provoquen tensions importants de tresoreria en el sector.

SAD: el servei més oblidat de la pandèmia, sense normativa pròpia en el marc de la COVID19 i que han omplert el buit deixat per altres recursos assistencials que havien tancat durant el confinament. Durant la primera onada, els Serveis d'Ajuda a Domicili (SAD) acusen la falta d'equips de protecció i proves, i queden limitats per les restriccions de mobilitat davant del confinament en no ser considerats els professionals com

a treballadors essencials. A banda, impulsen una bona coordinació per seguir oferint atenció de qualitat i abastir de material qui ho necessita, i prioritzen altres tasques i objectius per lluitar contra l'aïllament dels seus usuaris i garantir el compliment de les mesures de prevenció, tot i no comptar amb una normativa d'aplicació a la seva tipologia.

Teleassistència: els serveis de teleassistència s'adapten a la volatilitat dels diferents escenaris de la pandèmia i passen a oferir un seguiment dia a dia amb els seus usuaris per percebre possibles vulnerabilitats o necessitats no cobertes. Davant la impossibilitat d'atendre'ls físicament durant la primera onada, molts professionals donen suport a l'atenció telefònica com a substitutiu en alguns casos. També incrementen la coordinació amb les institucions (des de l'administració pública fins a l'atenció primària i els serveis socials) amb l'objectiu de donar una ràpida resposta sense minvar la qualitat del servei.

734 respostes

7,7/10 grau d'afectació del servei que rep el vostre familiar per la crisi del coronavirus

8/10 valoració de la gestió del servei

8,1/10 valoració de l'atenció dels usuaris

80,7% de les famílies atribueix a la sanitat pública la responsabilitat de la crisi sanitària

LA RESPONSABILITAT DE L'ADMINISTRACIÓ

Les famílies critiquen la gestió de la Generalitat de Catalunya de la crisi sanitària. Concretament, el **80,7%** atribueix a la sanitat pública la responsabilitat de la crisi sanitària, especialment pel que fa a les mesures restrictives i la seva afectació sobre la salut física i emocional de les persones grans. El **17%** de les famílies consideren que s'han sentit abandonades per l'administració.

EL MOMENT HO REQUEREIX

Volem ajudar-los i superar junts les conseqüències derivades de la crisi del Covid-19.

06 REGENERACIÓ

01 CUINAT TRADICIONAL

05 TRANSPORT

02 PORCIÓ

04 TERMOSEGELLAT

03 ABATIMENT

La nostra solució: LÍNIA FREDA

MÉS INFORMACIÓ

www.aramark.es

comercial@aramark.es

aramark

ASSESSORIA

GeSlaBor

C/ Balmes, 373 - Pral. 3ª - 08022 Barcelona - 93 434 0808
geslabor@geslabor.com

Més de 30 anys oferint serveis laborals, contables i fiscals. Especialitzats en Residències, Llars d'Avis i Centres de Dia.

Què ha fet ACRA

Quatre grans èxits aconseguits durant la pandèmia

1. Inclusió de les residències a Salut

ACRA demana el 6 d'abril que es prengui el control sanitari de les residències per protegir

la gent gran. Dos dies més tard, el Departament de Salut assumirà el control i la gestió dels centres residencials en un gest inèdit en 40 anys d'autogovern.

2. Mesures econòmiques COVID-19

ACRA treballa per garantir la sostenibilitat econòmica del

sector en una situació excepcional. Aconseguiu el pagament de la plaça vacant mentre no es permetin els ingressos de nous usuaris, així com l'establiment d'un mòdul sanitari que assumeixi el sobre cost de les despeses extraordinàries (neteja, increment de ratios, material sanitari...) en residències i centres de dia. Aquest mòdul sanitari es fa viable després d'una instància presentada per ACRA. També treballem amb el Govern per definir les 3.200 places reservades de lliure ocupació destinades a esponjar els centres de cara a noves onades de la COVID-19, amb un pagament del 85% del seu preu total.

3. Increment de tarifes

ACRA porta molt temps reivindicant l'increment de les tarifes de les residències

assistides i dels centres de dia per garantir la viabilitat econòmica del sector. Finalment, el passat novembre, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies es compromet a incrementar en un 6,8% la tarifa del grau II en residència assistida i així equiparar-ne l'import amb la de grau III fins als 1.869,41 €. Pel que fa als centres de dia, s'ha aconseguit un increment del 5% de la tarifa pública.

4. Desplegament de l'ECAP

Els professionals sanitaris dels centres residencials tindran accés a l'ECAP per accedir a l'historial clínic de les persones usuàries, utilitzar els registres

i realitzar les gestions de les activitats sanitàries. Aquest sistema millora i garanteix la qualitat de l'atenció a l'integrar informació del procés assistencial de cada persona resident, facilita tràmits, gestions (peticions de proves, canvis de medicació, etc...) i la monitorització de les dades.

Accions institucionals

Administracions públiques i els seus representants

ACRA ha mantingut contactes constants i regulars amb el Govern de la Generalitat de Catalunya, molt especialment amb el Departament de Salut i el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, per defensar els interessos del sector, proposar millores i definir els protocols d'actuació per fer front a la crisi de la millor manera possible. S'ha de destacar la trobada del 4 de juny amb el President de la Generalitat, Quim Torra, on tractem qüestions tan rellevants com la desescalada, la gestió competencial de les residències o la retribució extraordinària per la COVID-19. A més d'aquests contactes, la presidenta d'ACRA també ha comparegut davant del Parlament de Catalunya i el Congrés dels Diputats.

- 25** reunions amb el **Departament de Salut**
- 20** reunions amb el **Departament de Treball, Afers Socials i Famílies**
- 3** reunions amb el **President de la Generalitat**
- 4** **Instàncies**
- 2** compareixences al **Parlament de Catalunya i al Congrés dels Diputats**

Elaboració de plans i documents

Hem treballat de forma activa i coordinada amb les administracions en el procés de desescalada dels recursos assistencials, creant dos grups de treball interns per a l'elaboració de plans propis de desescalada en residències i centres de dia, bona part del contingut dels quals ha acabat sent assumit pel Govern. A més, també hem col·laborat en l'elaboració de diversos documents amb mesures i recomanacions per la fase de represa.

Gestió de clíniques

Donem sortida a la necessitat d'atenció d'aquelles persones grans amb simptomatologia de COVID-19 que no podien romandre en el seu domicili habitual o en els serveis residencials on estaven ingressats ja que no els garantien condicions d'aïllament per falta d'espai o per falta de personal. En col·laboració amb el Departament de Salut i mitjançant la Unió de Entidades, es gestionen dues clíniques privades a Barcelona. En aquestes clíniques situades a Barcelona s'ha garantit l'atenció personal i social a 104 persones i s'ha fet front a la COVID-19.

"Van ser dos mesos molt durs. Era una atenció constant, i vam fer un acompanyament amb videotrucades de familiars a persones malaltes que no sabem si viurien o es moririen"

Lina Arranz Galiano
T treballadora social (Residència Amanecer)

"Ens pensàvem que afrontàvem una cursa curta, però intensa, i estem vivint una marató. Sort que l'actitud i el treball en equip són les millors eines."

Cristina Villodre
Directora (Residència Sant Jordi)

QUÈ HA FET ACRA

Accions institucionals

Recerca

Hem contribuït a la recerca i el coneixement científic del comportament de la COVID-19 entre les persones grans. L'Observatori de la Dependència d'ACRA, en col·laboració amb l'Hospital Universitari Vall d'Hebron, és el promotor d'un projecte pioner per analitzar el comportament de la COVID-19 en l'entorn de les residències de gent gran a Catalunya. Un estudi observacional sobre dades agregades" està coordinat pels doctors Marga Campins i Benito Almirante, (Hospital Universitari Vall d'Hebron), i té la col·laboració de José Augusto García (President de la Sociedad Española de Geriatria y Gerontología), i del Dr. Toni Andreu (Director d'estratègia d'ACRA i Director científic d'EATRIS). L'estudi compta amb la participació de 194 residències.

Donació de material

3.000 viseres amb pantalla de protecció (diverses empreses)

30 tauletes tàctils per a videotrucades (Fundació Antiques Caixes Catalanes i BBVA)

1.000 dispensadors del gel hidroalcohòlic (Puig)

294.000 mascaretes de protecció: 650 per cada empresa associada. (Ikea)

Borsa de treball extraordinària

Ajudem el sector a trobar professionals per fer front a la pandèmia. La borsa de treball extraordinària recull fins a 550 currículums, 424 dels quals de perfil d'auxiliar i es fan 61 derivacions a entitats.

Premis i reconeixement

Ens presentem a la candidatura a la Placa Francesc Macià en reconeixement a les treballadores i treballadors del sector d'atenció a la gent gran pel seu enorme esforç durant la gestió de la COVID-19.

Guardonem el col·lectiu de professionals del sector amb el Premi ACRA 2020 per la seva gran tasca durant la COVID-19, que també fem extensiu a l'organització de Metges sense Fronteres.

Adaptem el concurs Gent Gran, Gent Artista a la situació actual amb una edició especial anomenada "Omplim el Cor"

Manifests

Denunciem la situació de patiment i exclusió de la gent gran durant la pandèmia mitjançant:

Promoció del "Manifest per denunciar el maltractament envers la gent gran durant la crisi de la COVID-19" juntament amb 58 entitats i organismes oficials.

Adhesió al document de CEAPs "Manifiesto de la sanidad universal dentro de lo Social".

"A l'inici de la pandèmia ens vam confinar amb els usuaris, i l'organització i treball del casal es va fer entre tots. Vaig deixar de fer de director per convertir-me en auxiliar en la unitat psicogeriàtrica. Va ser una experiència molt gran i els usuaris se sentien molt segurs veient que ningú s'infectava. Els veïns ens acomiadaven a la nit des de les finestres. Vull reconèixer i agrair la vocació i l'amor de tot l'equip pels usuaris. Hi ha moltes treballadores que estimen el seu ofici i que van respondre incondicionalment."

Miquel Sagredo
Director Casal Benèfic Premianenc

Accions informatives i de comunicació

La informació i la comunicació han esdevingut un element central en la gestió d'aquesta crisi. Per aquest motiu, hem creat repositoris de documents informatius per una correcta gestió de la crisi sanitària, hem incrementat la comunicació amb els socis per tenir-los sempre ben informats, hem potenciat la nostra presència als mitjans de comunicació per defensar el sector i els seus professionals, i hem impulsat una campanya per donar a conèixer la impressionant tasca de tots les professionals dels recursos assistencials

Espai Covid

Creació d'un repositori de documents que permeti els associats trobar tota la informació i les eines necessàries per a la gestió de la crisi sanitària. En aquest espai es poden consultar els models propis elaborats per ACRA, els documents oficials de les administracions, llistats de contactes d'interès i d'utilitat per la gestió de la crisi, i el checklist d'obligacions, deures i recomanacions per a les residències, entre d'altres.

47 documents per a **residències**

14 documents per a **centres de dia**

5 documents per a **SAD**

18 documents sobre **normatives laborals i fiscals**

36 materials publicats a la **caixa d'eines per a professionals**

1 vídeo amb **mesures de seguretat i salut per a les sortides familiars dels usuaris dels centres residencials**

Comunicats als socis

Informem de l'actualitat de la COVID-19 en relació amb el sector d'atenció a la gent gran. Comunicuem les accions realitzades per ACRA en benefici dels socis i el sector. Fomentem la participació per assolir un posicionament representatiu i de qualitat.

410 comunicats als **socis**

2 vídeos **informatius**

54 notes **informatives** enviades

"Estem preparats"

Campanya informativa que dona a conèixer a la població la tasca professional que desenvolupen els serveis i les residències d'atenció a la gent gran i com s'han adaptat per gestionar la pandèmia, i que combat la percepció social negativa de les residències i la seva gestió de la crisi sanitària.

Web www.estempreparats.cat

Vídeo de la **campanya**

18 càpsules de vídeo amb testimonis de professionals, familiars i usuaris

5 infografies

2 vídeo animats explicatius sobre Què és una residència i com hi treballem.

"Vam haver de lluitar contra l'oportunisme. Durant els mesos més difícils, ens vam trobar situacions de notícies a la premsa local amb informacions que no eren certes i on es posava el focus en les residències amb problemes."

Rosa Ortiga Puig
Directora (Residència Virgen de la Puerta)

QUÈ HA FET ACRA

Accions informatives i de comunicació

Enquestes

Dues enquestes realitzades als socis i una altra als familiars dels serveis assistencials per conèixer i avaluar l'impacte que la COVID-19 ha tingut sobre aquests col·lectius i també en els usuaris.

Baròmetres

Demaneu la participació dels associats mitjançant set baròmetres específics per conèixer l'abast de l'impacte de la crisi sanitària.

Consultes i assessorament

Enfortim el servei d'atenció al soci amb l'ampliació de l'horari de consultes als caps de setmana i festius per oferir una millor resposta en uns moments d'extraordinària dificultat.

Impactes i relació amb els mitjans de comunicació

Defensem l'actuació d'empreses i entitats, i professionals davant els mitjans de comunicació.

Donem a conèixer l'activitat i les bones pràctiques del sector dels recursos assistencials als mitjans de comunicació i, en concret, dels associats d'ACRA.

Influïm en l'opinió pública mitjançant un discurs basat en la qualitat del servei i la defensa dels drets i el benestar de la gent gran en situació de dependència

338 impactes en els mitjans de comunicació

Xarxes socials (facebook, twitter, linkedin, youtube)

Realitzem publicacions diàries a les xarxes socials d'ACRA per expressar el nostre posicionament i el del sector davant una comunitat virtual que esdevé un contrapès als mitjans de comunicació tradicionals.

"En un momento en el que todo eran adversidades, fue emocionante ver el compromiso y el sacrificio de los trabajadores."

Fernando Mayan

Adjunt a direcció (Residència La Vostra Llar)

Accions formatives

Conscients de la importància de la formació en una situació extraordinària que ha limitat la presencialitat educativa, ACRA ha impulsat diverses accions per millorar la preparació dels professionals del sector.

Campus virtual

Formem els professionals dels recursos assistencials per seguir mantenint la qualitat en el treball amb les persones grans. El 12 de maig estrenem el campus virtual d'ACRA. un nou entorn d'aprenentatge digital amb dues modalitats formatives: l'aula virtual, amb formació en temps real (videoconferència dins el campus) i teleformació, amb formació en diferit en espais habilitats dins el campus.

112 cursos bonificats i subvencionats

3.446 alumnes

1.495,5 hores

Formació presencial

A partir del juny recuperem l'activitat formativa amb cursos que realitzem *incompany* a les empreses i entitats.

23 cursos bonificats

300 alumnes

144 hores

Webinars

WEBINARS PER A DIRECTIUS I PROFESSIONALS

Informem, responem dubtes i consultes sobre la COVID-19 entre els professionals i els directius del sector.

9 seminaris

1.244 connexions

WEBINARS PER A FAMILIARS

Informem els familiars sobre el virus, les mesures implantades per combatre'l i les accions realitzades per tot el sector per protegir les persones i garantir la seguretat al sector assistencial.

5 seminaris

649 connexions

Ara més que mai
Feu-vos socis!

Escanegueu el codi per saber-ne més!

Assessorament i acompanyament

Defensa dels interessos del soci i el sector

Formació i qualitat professional

Informació rigorosa i actualitzada

93 414 75 52 | acra@acra.cat

Reportatge

Res tornarà a ser el mateix

Els serveis assistencials viuen una realitat molt diferent un cop superada la primera onada de la pandèmia.

L'impacte de la COVID-19 als recursos assistencials ha obligat els serveis que tenen cura de les persones grans, amb independència de la seva tipologia, a prioritzar la salut i la seguretat. Ho han fet fins al punt de redefinir alguns dels seus aspectes essencials per donar resposta a la situació d'emergència viscuda des del març. Per a cap d'ells res tornarà a ser igual.

Els mesos més complicats de la pandèmia han passat, però la situació és molt diferent a la d'abans del virus. El soroll, el moviment i l'alegria d'uns centres dinàmics i oberts tornaran, però fins que això no passi, cal conviure amb les normes de prevenció i higiene: "Les visites s'han limitat segons el que marca la normativa, per la logística que comporten", recorda Tània Díaz, Directora de la residència La Vostra Llar Les Dàlies. Ingressos i sortides també s'han vist afectats al llarg d'aquests mesos. Es permeten noves altes en els centres, però no hi ha

la fluïdesa anterior, s'han incrementat les places buides privades, i les sortides de curta durada s'han suspès amb una segona onada menys intensa, però igualment perillosa.

Sí que ha millorat la coordinació sanitària amb els centres d'atenció primària, una realitat molt poc freqüent abans de la pandèmia, que va fallar durant la primera onada i que ara està operativa i serveix per garantir millor la seguretat i la salut dels usuaris. Els centres també han aprofitat per redefinir l'organització interna mitjançant petites unitats de convivència.

Per altra banda, els centres de dia també s'han hagut d'ajustar. Segons Ariadna Navalón, Directora del Centre de dia Avi Amunt, ara s'assemblen més a biblioteques: "A l'hora de fer activitats grupals habilitem taules amb una persona a cada punta i una mampara al mig". Segurament els centres de dia siguin un dels grans damnificats per la pandèmia. Pocs serveis tan essencials com aquest, amb

911 centres i 15.000 usuaris a tot el territori, han vist com la seva estructura quedava greument afectada. Un tancament de mesos, reobertura parcial des del setembre, i la incertesa que persistirà fins que no marxi la pandèmia.

L'aïllament i les derivacions hospitalàries ha afectat l'estat anímic i cognitiu dels usuaris de residències, però també als dels centres de dia. Durant els mesos que van estar tancats, el grau de dependència dels usuaris va augmentar notablement pel trencament de la rutina i la dificultat de realitzar activitats: "Ha estat molt dur veure com el confinament ha passat molta factura a l'autonomia dels usuaris", indica Navalón, que també lamenta que "treballem amb gent gran, com les residències, però nosaltres no hem tingut ni proves ni orientadors, i els protocols no ens han contemplat".

La manca de reconeixement també han afectat l'actuació dels serveis d'ajuda a domicili i de teleassistència: "A causa de les restriccions de moviment durant el confinament el personal havia de passar els controls policials i justificar l'essencialitat del seu servei quan s'havien de desplaçar per atendre els usuaris", recorda Silvia Arteman, directora de l'entitat de SAD Artris. Des de Tunstall Televida, d'altra banda, es subratlla que els serveis de teleassistència van "treballar colze amb colze amb les institucions, tant l'administració pública com els serveis socials i l'atenció primària, així com dominar les pors dels usuaris i del propi personal" per afrontar una situació "d'incertesa i urgència".

No obstant això, la professionalitat i dedicació del sector ha fet sorgir idees i noves pràctiques per mantenir la qualitat de l'assistència: "Hem adaptat els nostres seguiments diaris per ser més sensibles als canvis dels usuaris i detectar possibles vulnerabilitats", destaquen des de Tunstall Televida. "Treballem molt més la coordinació", indica Arteman.

CADA DIA PLORÀVEM EN TORNAR A CASA

El desgast emocional i psicològic dels professionals del sector durant la crisi va ser l'altra cara de la moneda: "Ploràvem cada dia en tornar a casa, la situació ens sobrepassava emocionalment", admet Núria Piquer. "Són situacions que mai a la vida pensàvem que viuríem", afegeix Tània Díaz. La vocació de servei dels treballadors i treballadores va fer que assumissin el risc de contagiar-se. Aviat molts van adonar-se que el gran enemic no seria passar la COVID sinó les cicatrius emocionals que deixarien aquells mesos: "Van treballar al 100% posant en risc la seva pròpia salut en benefici del servei", recorda Silvia Arteman.

Més enllà de representar una amenaça per la seguretat de la gent gran, el virus també ha tingut un fort impacte anímic en els residents, per a qui els centres són la seva llar: "A la nostra residència hi vivia una dona amb saturacions baixes d'oxigen, però molt conscient dins la seva demència, que s'aferrava als nostres braços quan se l'enduien a l'ambulància perquè no volia sortir d'aquí, de casa seva", apunta Guillem Vilella, director de la Residència Jardins Barcelona. "Va ser impactant acompanyar-la sense saber si ens tornàvem a retrobar", afegeix.

Si bé la incertesa sobre com serà el futur encara és ben present, l'aprenentatge d'aquesta experiència i la força que gent gran, famílies i sobretot professionals han demostrat és un gran motiu per afrontar-lo amb optimisme i la il·lusió de seguir oferint un servei de màxima qualitat.

Ferrer&Ojeda
INSURANCE PARTNERS

Ella és la Teresa.
És el somriure d'agraïment a tots els professionals socials i sanitaris de les nostres Residències que, ara més que mai, hem sentit tant apropar.

Pere Gregori
Especialista en Assegurances Salut i Assistencial
+34 93 280 59 59

El model de futur que volem

L'impacte de la COVID-19 ha posat de relleu les debilitats de l'àmbit d'atenció a la gent gran. Des d'ACRA exposem diverses línies que poden contribuir a convertir el sector en el quart pilar de l'estat del benestar.

Coordinació sociosanitària

Salut i Afers Socials han de coordinar una actuació conjunta a les residències de gent gran. Les persones que hi viuen tenen dret a rebre un servei sanitari de qualitat i gratuït per part del sistema públic de salut. Demanem una atenció a les residències adaptat a les necessitats de les persones usuàries i a les característiques de cada territori, que impliqui l'atenció primària i que respecti la idiosincràsia d'uns centres amb necessitat d'atenció mèdica, però que no són hospitals ni tenen voluntat de ser-ho.

Finançament adequat

Catalunya destina uns 1.500 milions d'euros anuals en promoció de l'autonomia personal, un concepte que integra, entre d'altres, les partides relatives a l'atenció a la dependència i la gent gran. Aquest import està

assumit de forma pràcticament íntegra pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, mentre que el Govern d'Espanya aporta el 15% restant. És urgent i necessari disposar del finançament adequat per afrontar el repte del sobre envelliment de la nostra societat. El sector necessita doblar el pressupost fins als 3.000 milions d'euros anuals per a:

- Un nou conveni català de residències. La situació d'ultra activitat del conveni estatal resta competitivitat al sector. Apostem per un conveni català que doni estabilitat, seguretat i confiança a entitats i empreses, a treballadores i treballadors.
- Marc tarifari. És urgent disposar d'un marc estable pels propers anys, tal i com passa en l'àmbit de Salut.
- Millorar les remuneracions del personal. Els salaris baixos i la falta de reconeixement social són els principals motius de la manca d'atracció de talent del sector.

Atenció Centrada en la Persona

El model de futur passa per mantenir la persona en el centre de l'atenció, tal i com es determina en el model ACP. A la gran majoria de serveis del país s'aplica aquesta filosofia d'atenció i considerem que cal fer-la compatible amb la normativa existent, que sovint no la té en compte i planteja grans dificultats a les organitzacions per permetre als usuaris viure d'acord amb les seves preferències i necessitats.

Infermeria, un perfil essencial

És un dels déficits estructurals del sector i també del país. No hi ha prou infermeres per satisfer la demanda existent. A Catalunya n'hi ha 45.800 i es calcula que en calen 23.000 més per arribar a una ràtio comparable a la mitjana europea, que és del 9%, per cada 1.000 persones. A Catalunya, la mitjana és del 6,2%. Les millors condicions professionals del sector de salut fa que sigui molt difícil retenir el talent a les residències.

Enfortir la cooperació públicoprivada

Hi ha una coincidència unànime en la necessitat de reformular el model d'atenció de les persones grans, però no tant sobre quin concepte cal centrar el debat posterior. Envers qui assegura que cal redefinir el model al voltant de la titularitat, des d'ACRA considerem que cal fer-ho en funció de la qualitat del servei, que ofereixen indistintament les entitats i empreses públiques o privades.

Plataforma de serveis

El sistema actual és rígid, burocratitzat i tendeix de forma decidida a la institucionalització. Cal que l'administració agilitzi els procediments i permeti a les persones utilitzar el recurs més adient a les

seves necessitats i preferències. Les empreses i les entitats s'han d'adaptar també a una societat que es sobre envella i que ho fa amb uns perfils molt diferents als actuals. Si a això li sumem un desenvolupament tecnològic sense precedents, és imprescindible que els operadors esdevinguin plataformes de serveis amb capacitat per adaptar-se a uns usuaris més diversos, exigents i que voldran viure en un entorn domiciliari.

Equitat

La Llei de la dependència reconeix un dret subjectiu i universal, però conceptes com finançament i copagament no estan ben resolts quinze anys després de la seva aprovació. És urgent un increment substancial del finançament estatal i establir un copagament just i equitatiu entre els usuaris. L'atenció a les residències, per exemple, permet imaginar com podrien realitzar-se les aportacions. L'atenció assistencial i la sanitària haurien d'anar a càrrec de les administracions mentre que l'usuari podria assumir, en funció de la seva renda i patrimoni, un copagament de la part hotelera.

Reconeixement del sector

La pandèmia ha agreujat el desprestigi que pateix el sector en bona part de l'opinió pública, percepció que ve arrossegant-se des de fa molts anys. Els motius són diversos i cal la implicació de tothom per capgirar aquesta imatge negativa: administració, empreses i entitats, professionals i famílies n'han de ser part activa.

Indicado especialmente para pacientes en hospitales o residencias, o pacientes con problemas de masticación o deglución.

health care Campofrio

NUEVOS DESAYUNOS

PREPARADO DE FRUTAS, LECHE Y CEREALES

Listos para tomar y enriquecidos con vitaminas C, B6, B1, A, biotina, B12, minerales, calcio y hierro.

CEREALES Y PLÁTANO

CAFÉ Y GALLETA MARÍA

CEREALES Y PERA

► Descubre nuestras gamas y nueva tienda online en www.campofriohealthcare.es ◀

EFEBE
#GentGranPositiva

Connectem la gent gran amb el seu entorn social!
Generem espais que els mantenen actius a les residències.

CONTACTA'NS

www.grupefebe.com

in f @ t ✉ info@grupefebe.com

L'entrevista

“La primera fase de la pandèmia ha estat un malson”

Perfil **Cinta Pascual Montañés** (Sant Carles de la Rapita, 1970) és Diplomada en Treball Social, té un Postgrau en Direcció d'Equipaments Socials i un Màster en Direcció de Serveis basat en el Model de Qualitat EFQM. És gerent de L'Onada Serveis, Presidenta d'ACRA i del Círculo Empresarial de Atención a las Personas (CEAPS), a més de Vicepresidenta de Foment del Treball com a Comissionada de Valors, Ètica i Compromís, i membre del Comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya.

És l'enèsima entrevista que concedeix aquest any, el més intens i difícil d'una llarga i exitosa carrera professional. Ha gestionat la pandèmia amb lideratge des de L'Onada, com a presidenta d'ACRA i també com a presidenta de CEAPS. Té la mateixa energia i compromís que sempre, però desitja que acabi l'any i que el 2021 arribi amb una vacuna que permeti recuperar una certa normalitat, sobretot per un sector al que ha dedicat la seva vida. “No hi ha res millor que atendre la gent gran”, diu.

ACRA fa anys que demana una coordinació sanitària que durant la primera onada no va existir. La situació hauria pogut ser diferent?

Estic convençuda que si hagués existit coordinació sanitària, si l'atenció primària hagués tingut integrat com ara que les residències també són la seva responsabilitat, tot plegat hauria anat molt diferent.

Durant molts anys hi van haver espais com el PIAISS, però la coordinació només ha arribat en plena pandèmia.

Des del Govern de la Generalitat s'havia estudiat moltes vegades qui tenia la competència del PIAISS, però mai s'atrevia a dir que era el Departament de Salut. Sempre anaven donant voltes, possiblement per no entomar aquesta responsabilitat. Ara s'ha vist clar que era de Salut, perquè tracta temes sanitaris i no socials. La responsabilitat sobre la salut de les persones i la

integració sanitària és una tasca d'aquest departament. No va funcionar perquè no es van encaixar bé les competències i no es veia imprescindible com es veu ara.

Des d'ACRA sí que s'havia considerat important.

Nosaltres ho teníem claríssim. Vèiem models europeus i tenim estudis que avalen aquesta integració. No té sentit que hi hagi metges a les residències que no siguin els d'atenció primària, que són els que tenen la responsabilitat dels usuaris. És important recordar que la residència és la casa de la gent gran. Viuen allà i tenen dret a accedir al sistema de salut públic igual que qualsevol altra persona. Cal posar fil a l'agulla i integrar tots els metges a la mateixa xarxa. I fer el mateix amb les infermeres.

Tenim un dèficit de metges i infermeres que la crisi ha agreujat. Què hi podem fer?

S'ha de crear una xarxa única i integrar els professionals. És fonamental que tinguem bons equips sanitaris a les residències. La infermera de malalts crònics és completament necessària i hauria d'estar ben considerada en el Departament de Salut. El personal sanitari del sector ha de cobrar el mateix, per això és important que hi entri Salut. La pauta, però, l'han de donar les residències. Cal treballar en un projecte a mig i llarg termini d'atenció de llarga durada i final de vida. És bo acabar en mans de bons professionals sanitaris. És el que ens mereixem com a país. Per retenir el talent calen els mateixos salaris i l'empoderament dels professionals.

Quan passi la COVID-19, les residències s'han de quedar a Salut o han de retornar a Afers Socials?

Aquesta és la pregunta del milió. Si tornem a Afers Socials tindrem els mateixos serveis? Si ens quedem a Salut podrem marcar objectius i estratègies conjuntes? No hi ha una resposta ben resolta. Cal assumir les competències de Salut en atenció de llarga durada. No podem fer un pas enrere. No és només per la pandèmia. Tenim malalts crònics i ens cal una xarxa on puguem parlar de tu a tu amb l'administració. El sector sanitari té coses molt bones, però treballa de forma orientada a curar la malaltia, i nosaltres tenim molt ben integrada l'atenció centrada en la persona, anem molt per endavant en aquest sentit. Hem de treballar i aportar el millor de cada sector, i que no se'ns tracti com la xarxa no eficient del sistema. Això no ho hem de acceptar.

Com definiria els primers mesos, la primera fase de la pandèmia?

Un malson, un infern. Només podria definir-la així.

ACRA ha aconseguit moltes coses pel sector durant la pandèmia.

Em sento orgullosa de la tasca d'ACRA. Des del primer dia de la pandèmia hem estat al costat dels socis, atenent consultes, donant eines, fent formació, defensant-los davant l'administració i els mitjans... I els socis han cregut en nosaltres perquè han vist que estàvem disponibles quan ens necessitaven. Hem parlat diàriament amb la Generalitat i vam saber dir prou quan la situació no es podia aguantar. Vam demanar la medicalització de les residències i no va ser fins que Salut va assumir-ne la gestió que la situació va començar a capgirar-se. També va ser important reivindicar les millores de condicions sobre la pandèmia per crear unitats de convivència, que és el que ha fet reduir la mortalitat a les residències. Ara no ens n'adonem, però la gran diferència entre la primera onada i la segona és la capacitat de sectoritzar i de disposar d'EPIs. I totes aquestes reivindicacions les ha fet ACRA.

DEFENSA DEL SECTOR

Vam demanar la medicalització de les residències a la Generalitat i no va ser fins que el Departament de Salut va assumir-ne la gestió que la situació va començar a capgirar-se

S'ha donat el millor tracte als usuaris en una situació límit, però la sensació de soledat ha estat important. Com podem millorar?

És un repte que cal assumir des de l'atenció centrada en la persona. Salut actua amb prudència i seguint procediments sanitaris contra la COVID19, però no entén que més del 60% dels residents tenen demències avançades. No podem posar en marxa el mateix procediment que apliquem a la resta de la ciutadania. Hem de ser capaços de buscar un punt intermedi i tenir clar que aquestes persones, dins del seu espai, han de poder evitar el tancament a l'habitació i no patir les conseqüències de l'aïllament.

FINANÇAMENT

Si no hi ha més diners, no hi haurà millors serveis ni salaris. I això s'ha de dir. Amb més recursos podríem fixar millores en convenis col·lectius, en salaris i reduir les llistes d'espera

La pandèmia ha tingut un gran impacte en les residències, però també en serveis com el centre de dia o l'ajuda a domicili.

Els centres de dia han viscut un drama. Han hagut de tancar el servei i encara no han recuperat ni el 50% de l'activitat. És una molt mala notícia i una realitat que hem d'encarar el 2021 amb tota la força del món. Les persones que estaven al centre de dia han de ser ateses.

Amb els serveis d'ajuda a domicili passa el mateix. No han tingut la consideració de servei essencial i han realitzat una tasca immensa per a moltes persones que tenen en aquest servei el seu principal suport en les activitats de la vida diària. Són un pal de pal·ler de l'atenció a la dependència i no han tingut el reconeixement que mereixen.

Què li diria a un empresari que volgués entrar en aquest sector?

Desgraciadament, cada vegada em trobo amb més empresaris que em pregunten si el patiment que estan passant és correcte. Hem de posar a l'altra banda de la balança que estem cuidant a persones. Els que ens dediquem a aquesta professió ens agradaria tenir més consideració de cara a la ciutadania. En canvi, ens estem trobant que tothom qüestiona la nostra tasca. A diferència d'altres serveis, nosaltres treballem amb famílies que no es poden fer càrrec de les persones grans, i això és un procés dur. De vegades la frustració d'haver de deixar la llar i anar a una residència ens afecta a nosaltres. Per això cal una campanya per mostrar què fem i que ens permeti posar en valor la gran feina del cuidador professional.

I a les famílies?

Que estem fent tot i més per les seves persones més estimades. Que confiïn en nosaltres, si us plau, i que els volem agrair la comprensió rebuda en una situació tan difícil com la que hem viscut. Tenir-les al nostre costat és molt important.

I a una persona que vulgui treballar al sector?

Amb els pals que van caient no és agradable ser-hi. Jo hi crec molt en el sector, me l'estimo molt, m'agrada atendre la gent gran, i no crec que hi hagi millor manera de guanyar-se la vida, però si volem que vinguin persones noves, persones amb ganes de treballar, amb una bona formació i que s'estimin el fet de cuidar han de canviar moltes coses.

Quines?

N'hi ha dues de fonamentals. Els professionals han de tenir unes millors condicions laborals, més salari. I prestigiar el sector, que el fet de cuidar sigui atractiu.

Per què hi hagi millors salaris calen més recursos públics.

Portem unes setmanes de negociacions molt intenses per intentar doblar el pressupost 2021 a Espanya i finalment ho hem aconseguit. Passarem dels 600 milions actuals a 1.200 milions d'euros, un increment molt necessari. Això no treu que perseguim assolir el 2% del PIB en atenció a la dependència per tal de fixar millores en convenis col·lectius, incrementar salaris i reduir les llistes d'espera.

Sense recursos no podem millorar el model d'atenció?

És trist, però és així. Calen més recursos si volem que l'atenció a la dependència sigui el quart pilar de l'estat del benestar. Anem cap un sobre envelliment important com a societat i la pandèmia ens ha ensenyat que hem de tenir un model més flexible, capaç d'adaptar-se no només a les necessitats dels usuaris sinó també a les de cada moment. No podem seguir pensant en un model institucionalitzat que situï la residència com a recurs principal. La gent demanarà plataformes de serveis que s'adaptin a la seva situació de dependència: teleassistència o una atenció a domicili complementable amb un centre de dia i, si cal, les residències com a últim recurs.

Què podem esperar del 2021?

Primer, la vacuna, però també l'esperança de canalitzar l'orgull de sector per haver reaccionat tan bé a una situació duríssima. Hem de convertir la COVID19 en una oportunitat. És el moment de posar sobre la taula totes aquestes reivindicacions de fa anys i aconseguir-les per donar valor als cuidadors. Hem de ser capaços de donar valor al que fem, i això comença per nosaltres mateixos. Hem fet les coses bé i ens hem de sentir orgullosos i continuar endavant per millorar el sector.

EL PUNT D'INFLEXIÓ

La intervenció al Congrés dels Diputats

Durant la primera onada no vam tenir capacitat de parar i explicar tot el que havíem passat. Teníem a les nostres mans la vida de les persones i estàvem concentrats en això. Hi havia molt sensacionalisme en els mitjans i el nostre missatge era només d'auxili. I quan arriba l'oportunitat d'anar al Congrés, ja hem pogut aturar-nos, reflexionar i podem explicar què va passar, l'abandonament cap un sector que no podia fer res i a qui s'havia fet un gran dany reputacional. Vam convertir-nos en l'altaveu del sector.

ARA MÉS QUE MAI, CUIDEM DE LES PERSONES.

Els oferim una dieta equilibrada i adaptada amb totes les mesures d'higiene i seguretat que necessiten en els centres.

serunion ritae

AENOR
PROTOCOL ENFRONT DEL COVID-19
SERUNION

Com tramitar una defunció

A Mémora estem disponibles les 24h del dia i els 365 dies de l'any i ens esforcem cada dia perquè aquest procés sigui el més senzill i còmode possible per a les famílies i en només cinc passos:

Què és un servei funerari?

Tramitació i recollida

La funerària procedeix a recollir i traslladar el difunt al tanatori que desitgi la família. Es decideix el tanatori, horari de vetlla i de cerimònia així com els productes i serveis que configuren el servei funerari. (fèretre, flors, esqueles, recordatoris, etc.)

Vetlla

La sala de vetlla és aquella en la que s'acompanya a l'ésser estimat durant un període aproximat de 24 hores i en la que es rep a familiars, amistats i coneguts.

Cerimònia

L'acte de comiat pot ser religiós o laic. Es du a terme en les mateixes instal·lacions del tanatori o en una parròquia. És un moment d'homenatge així que es pot personalitzar amb música, imatges, intervencions dels familiars i amics.

Destinació final

Lloc de descans que dependrà de si es realitza una inhumació o una incineració.

Centres Mémora a Catalunya

Tarragona

Cambrils
Les Borges del Camp
Montblanc
Reus
Salou
Sta. Coloma de Queralt
Tarragona
Torredembarra
Valls
Vila -Seca

Barcelona

Artés
Balsareny
Barcelona
Esplugues de Llobregat
L'Hospitalet
Manresa
Molins de Rei
Navàs
Sallent
Santpedor
Súria

Girona

Arbúcies
Banyoles
Besalú
Blanes
Girona
L'Escaló
La Bisbal d'Empordà
La Celler de Ter
Maçanet de la Selva
Palafrugell
Palamós
Roses
Salt
Sant Hilari de Sacalm
Torroella de Montgrí

Bones pràctiques dels socis

L'arribada sobtada de la COVID-19 als serveis d'atenció a les persones grans, sumada a la situació d'emergència que va viure el sector davant la manca de material de protecció i diagnòstic, va obligar els professionals a prioritzar la prevenció i la protecció de la salut dels usuaris per davant de l'Atenció Centrada en la Persona. Aquesta decisió va salvar moltes vides, però també va deteriorar la salut emocional i la socialització de la gent gran. Malgrat això, molts centres i serveis van idear una sèrie de pràctiques per fer compatible la protecció dels usuaris sense deixar de banda el seu estat anímic i psicològic. Algunes d'aquestes es van presentar a la 6a Jornada en ACP d'ACRA, i ara les mostrem a les pàgines següents.

Un centre de dia virtual i a domicili per trencar l'aïllament

Activitats d'estimulació en període de confinament (online)

La Llar Fundació

Durant la primera onada de la pandèmia, la majoria dels centres de dia van haver de tancar per complir amb la normativa sanitària. Aquesta situació, unida al confinament general, va amenaçar la salut mental i anímica dels usuaris, acostumats a la rutina del centre i a mantenir-se actius cognitivament. És per això que des de La Llar Fundació van buscar maneres per combatre la distància i donar eines a les famílies a fi que les persones grans acusessin al mínim possible els efectes del confinament.

L'objectiu principal va ser estimular i mantenir les capacitats bio-psico-socials. Com ho van fer? Amb activitats a distància mitjançant les xarxes socials, propostes enviades per correu electrònic als familiars, atenció i suport telefònic i, fins i tot, amb sessions a domicili, sempre sota les normes de prevenció més estrictes. D'aquesta manera es va fer possible mantenir certes activitats i establir un seguiment durant el temps que els centres van tancar.

EMPODERAMENT FAMILIAR

Els efectes d'aquesta iniciativa es van traduir en un manteniment de les capacitats psicològiques i socials de les persones grans i una relació fluida amb les famílies, que van tenir a l'abast eines per mantenir el seu benestar, amb la tranquil·litat de comptar amb l'acompanyament i el suport dels professionals del centre.

BONES PRÀCTIQUES DELS SOCIS

Un projecte de tres mesos i una amistat per sempre

Música amb el nostre estimat veí, l'Edu (projecte musical durant el confinament)

Residència Tursia (Fundació Vallparadís-Mútua Terrassa)

Un dels pocs efectes positius del confinament de la primera onada van ser les noves relacions socials entre els veïns, molts dels quals es van arribar a conèixer i tingueren una bona relació. Les residències de gent gran no van ser alienes a aquest fenomen, i en el cas de la Residència Tursia de Tossa de Mar, l'alegria va tenir un nom propi.

L'Edu, un tècnic de so que viu al costat del centre i que va ser conscient de l'impacte de l'aïllament, va proposar utilitzar la música per fer més lleuger el confinament als

residents i als professionals que en tenien cura. L'objectiu era clar, combatre la por i aportar suport emocional. Aquesta iniciativa es va articular en dues sessions diàries d'entre 45 i 50 minuts. La primera cap a les 10 del matí. Tot just acabat l'esmorzar, l'Edu saludava els residents mentre s'obrien els finestrals de la planta baixa i començava una sessió animada i moguda, per començar el dia amb energia, amb cançons demanades des del centre per WhatsApp.

Cap a dos quarts de vuit de la tarda s'iniciava la segona sessió, música romàntica i tranquil·la durant el sopar per acomiadar la jornada de manera suau i relaxada. L'acompanyava una projecció de llums i formes a la façana de la residència i a la de casa de l'Edu, perquè els residents poguessin contemplar l'espectacle. Des de la distància, es desitjaven bona nit. Tot un espectacle.

Els caps de setmana i dies especials com els de Setmana Santa la música encara era més present, amb tres sessions al dia. El vincle que van establir va ser tan fort que quan va arribar l'aniversari de l'Edu, els residents i els treballadors del centre li van fer una sorpresa cantant i mostrant una pancarta, a més del pastís preceptiu.

Arribat el mes de juliol i en plena desescalada, la iniciativa va arribar a la seva fi. Per acomiadar-la, es va fer un concert a l'aire lliure al jardí de la residència, amb l'Edu a la banda contrària del jardí, però més units que mai en sentiment. Aquest projecte va dur tranquil·litat i relaxació en uns moments durs, però on el personal i els usuaris del centre van trobar en el seu veí un bon amic. "Mai no oblidarem l'Edu, el veí del balcó de davant".

ELS FAMILIARS TAMBÉ HI VAN SER PRESENTS

A banda de les sessions diàries, l'Edu també preparava celebracions especials quan era l'aniversari d'un dels residents. Es posava una nota de veu dels familiars amb una dedicatòria enviada via WhasApp, juntament amb una cançó personalitzada. D'aquesta manera, es va fer possible acostar les persones grans als seus éssers estimats i fer-los partícips d'un dia tan especial malgrat la distància.

La psicologia positiva com a eina per l'autocura

Cuida't, és important: L'auto cura i el treball en equip del personal sociosanitari en el context de pandèmia

Sociosanitari i residència per a gent gran L'Ametlla del Vallès (Fundació Vallparadís-Mútua Terrassa)

Com a col·lectiu especialment vulnerable al coronavirus, la màxima prioritat dels professionals des de l'inici de la pandèmia ha estat la protecció de la salut dels usuaris. No obstant això, l'esforç realitzat pel personal assistencial i la situació d'emergència viscuda ha acabat sent un enorme risc per a la seva pròpia salut física i emocional.

Amb la voluntat d'evitar aquesta amenaça, des del sociosanitari i residència per a gent gran L'Ametlla del Vallès es va idear un projecte centrat en l'auto cura i el treball en equip que ajudés a millorar el benestar emocional, a més de potenciar la cohesió i a posar en valor l'enorme tasca realitzada pel personal del centre.

Missatges, cartells, recomanacions visuals i més materials van servir per recordar i facilitar als treballadors diversos aspectes importants per mantenir una bona salut física i mental en moments tan exigents. D'aquesta manera, es va teixir una gran xarxa de suport que va deixar idees com la d'un "flascó d'energia positiva", on cada professional escrivia el seu nom en un pot de vidre i hi deixava escrits sensacions i accions reconfortants, a més de fer-ho en el dels companys per reconèixer-los la seva feina. Una iniciativa molt útil basada en la psicologia positiva per combatre les situacions d'estrès i generar sentiment de pertinença.

Gràcies a una correcta informació sobre auto cura, articulada a través de missatges agradables i optimistes, i a la contribució de tot l'equip, els professionals del centre van minimitzar els impactes negatius provocats per la difícil situació que vivien. De retruc, el fet de mantenir una bona salut mental i ànima va permetre mantenir la qualitat en l'atenció a les persones grans que hi vivien.

UN PROJECTE AMB DIVERSOS BENEFICIS

L'impuls de la psicologia positiva en el centre va tenir un triple impacte positiu. Per una banda, els professionals van manifestar sentiments de suport i de pertinença al grup, mentre que també es va fomentar el treball en equip, amb uns resultats molt positius. A més, tots els treballadors van aprendre la importància del reconeixement mutu per l'estat ànima i la exigència professional.

BONES PRÀCTIQUES DELS SOCIS

Un oasi per a la reminiscència en plena pandèmia

Apropant-nos a la natura sense sortir de casa Residència Las Violetas

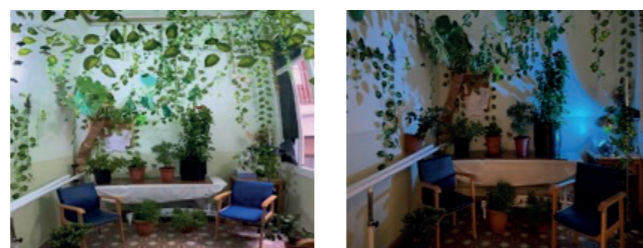
Una simulació perfecta de la naturalesa i una experiència de relaxació total en ple confinament. Aquesta va ser la idea de la Residència Las Violetas per combatre l'aïllament que suposava pels seus residents no poder sortir del centre ni rebre visites dels familiars.

El projecte es va dur a terme a partir d'una sala especialment condicionada per realitzar una activitat lúdica on l'estimulació sensorial hi jugava un paper clau. A través de la incorporació d'elements de jardineria, treballs manuals i aromes, es va aconseguir crear un ambient on les persones grans eren capaces de relaxar-se, reduir l'ansietat i rebaixar el dolor, així com activar diverses àrees cerebrals.

Aquest espai, a més, també va ser molt útil per treballar la reminiscència. Els professionals van dur a terme una

dinàmica guiada basada en les experiències dels usuaris mitjançant sessions individuals o en petits grups. L'activitat va donar bons resultats a partir de les experiències compartides i el reforç de vincles.

En conseqüència, els residents que hi van participar van ser capaços de connectar-se amb l'ambient, de relaxar-se i deixar enrere les dificultats anímiques i emocionals provocades pel confinament. L'alt grau de satisfacció per part de les persones grans i, sobretot, la manera com s'hi van involucrar són indicadors que corroboren l'èxit de la proposta.

VIATJAR SENSE MOURE'S

"M'he relaxat molt, pensava que era a l'Amazònia". Així definia una usuària del centre la seva experiència amb el projecte. El bon condicionament de l'espai i la professionalitat dels treballadors del centre van fer possible que les persones es poguessin arribar a sentir fora del centre.

Noves eines per enfortir els vincles de sempre

Estem bé! No patiu: comunicació amb les famílies durant la pandèmia Residència Josep Brugarolas (Sigma Salut)

Si algú va viure amb tanta por com les persones grans l'amenaça de la COVID-19 durant la primera onada de la pandèmia, aquests són els seus familiars. Amb les residències tancades i els professionals fent sobreesforços per protegir els usuaris, les famílies van viure des de la distància uns mesos molt angoixants. No els podien veure en persona, no sempre podien copsar el seu estat de salut.

No obstant això, en centres com la Residència Josep Brugarolas de Castellterçol van trobar la manera que les persones grans que hi viuen i els seus éssers estimats no perdessin el contacte en aquells moments difícils. Amb el doble objectiu d'evitar una davallada funcional, cognitiva i emocional dels primers, i reduir l'angoixa d'aquests últims, es van habilitar una sèrie de canals i accions perquè els vincles afectius fossin més forts que mai. "Ha estat en la distància i aquesta separació obligada que ens hem adonat que sou part de la nostra família", explica un familiar.

CORRESPONDÈNCIA AUDIOVISUAL

Les videoconferències van fer la funció de les visites, que estaven suspeses. A més, el centre va enregistrar vídeos cada setmana, on els mateixos residents enviaven un missatge positiu i esperançador a les seves famílies en diversos formats, fotografies i dansa inclosa. També es van difondre jocs on tots hi podien participar. Fins i tot es va assignar un tècnic referent per a cada resident, amb la funció de vetllar per la correcta comunicació amb la seva família. L'Atenció Centrada en la Persona es va mantenir present tot i el context, a través de teràpies individuals realitzades a les habitacions dels residents.

Tot i la distància, tant les persones grans com els seus familiars es van sentir molt units gràcies a la utilització de les TIC. Unes tecnologies que són fonamentals per articular l'ACP del present i del futur.

Al teu costat, compromesos amb la millor assistència sanitària pel sector socio-sanitari.

Adeslas i Aproptiy lideren, amb la col·laboració d'ACRA, el primer acord especial de Retribució Flexible pel sector socio-sanitari amb la finalitat de prioritzar i fomentar el benestar, la salut i el compromís dels empleats.

"Volem dedicar un especial agraïment a tot el sector pel seu esforç i compromís social."

Condicions exclusives associats d'ACRA

Adeslas
ADESLAS COMPLETA
42,00 €
MES / ASSEGURAT

- ✓ Sense qüestionari mèdic.
- ✓ Sense carències i preexistències lleus.
- ✓ Sense copagaments.
- ✓ Sense restriccions mínimes per empresa.
- ✓ Inclusió de la clàusula de continuïtat.
- ✓ Accés gratuït plataforma Aproptiy e-Flex.

eflex@apropity.com · 93 750 89 28
www.apropity.com

central BORNE

SERVEI INTEGRAL D'ALIMENTACIÓ

Centralitzi la compra d'alimentació de forma fàcil i única!

Per a més informació truqui'ns al 933 359 545

comercial@centralborne.com
www.centralborne.com

- 🛒 Ampli assortiment de productes.
- 📍 Subministrament garantit en 24 h.
- 🏷️ Preus estables i honestos.
- ✂️ Assessorament tècnic en Dietètica-Nutrició i Qualitat.

**Per la vostra enorme tasca
i la confiança que ens brindeu,
Moltes gràcies**

acra

Associació Catalana de
Recursos Assistencials